Lodzer Tageblat № 262

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 8 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.

זונטאָג, פ׳ תולדות כ״ה מרחשון תרצ״א | 16 listopada 1930 r. | 23-טער יאהרגאַנג

17 יודען וועהלער! 17

פון איין איינציגער שטים קאָן אָבהענגען דער גורל פון איינציגען יודישען מאַנדאַט. נאָר די ליסטע 17 קאָן אַדורכפיהרען אין לאָדז אַ יודישען דעפּוטאַט. אַלע אַנדערע ליסטען זענען נאָר דעמאָנסטראַטיווע און אַלע שטימען אויף זיי זענען אַרויסגעוואָרפען. יעדער יודישער וועהלער דאַרף דאָס געדענקען און איבערגעבען אַלע זיינע פריינד און בעקאַנטע, אַז יעדע שטים איז דעצידירענד, דעריבער דאַרף קיינער נישט אָבלייגען אויף שפּעטער, באַלד אין דער פריה פון 9 אַ זייגער דאַרף יעדער יוד ערפיהלען זיין חוב און אָבגעבען זיין שטים פאַר ליסטע 17

יודישע האַנדווערקער!

היינט אין דעם ענטשיידענדעם מאָמענט דאַרף יעדער האַנדווערקער זיך אָבגעבען אַ קלאָרען דין-וחשבון ווער עס קאָן און מוז זיין דער פערטיידיגער פון זיינע אינטערעסען.

אין דעם יעצטיגען מאָמענט ווען מיר בלעטערן אַדורך די געשיכטע פון 12-יעהריגען קאַמף אין דעם פוילישען סיים, זעהען מיר, אַז פון די אַלע געהאַלטענע רעדעס פון אונזערע פאָרשטעהער אין די פריהערדיגע סיימען איז נישט דאָ קיין רעדע אין וועלכע עס זאָל נישט האָבען בעריהרט געוואָרען די טרויריגע לאַגע פון די יודישע האַנדווערקער אין מסירת-הנפש-דיגען קאַמף געגען דער צעכען-גזירה. אין דער זעלבער צייט, ווען אַנדערע גרופּען האָבען דאָס אויסגענוצט פאַר אייגענע פּערזענליכע אינטערעסען, ווייל זיי זענען געווען מקורבים למלכות, זענען אַ דאַנק דעם אומערמידליכען קאַמף פון די פריהערדיגע דעפּוטאַטען, וועלכע גרופּירען זיך איצט אַרום דעם בלאָק צו פערטיידיגען די יודישע רעכט אין פוילען, געלונגען אונזערע צעכען צו לעגאַליזירען.

זאָל דאָס יעדער האַנדווערקער געדענקען, ער דאַרף וויסען, אַז די וועלכע שטעהען אויף דער וואַך און פערטיידיגען שטענדיג די בלוטיגע אינטערעסען פון די האַנדווערקער דאַרף מען אויך יעצט שענקען אונזער צוטרוי.

דעריבער מוזען אַלע האַנדווערקער, היינט אין טאָג פון די וואַהלען, שטימען פאַר די מוטיגע קעמפער פון אונזערע אינטערעסען, וועלכע פיגורירען אויף דער ליסטע 17 צו פערטיידיגען די רעכט פון יודישען פאָלק אין פוילען — פאַר דער ליסטע נומער 17. —

(—) אינז. יצחק זשעלינסקי

וויצע פּאָרזיצענדער פון האַנדווערקער פערבאַנד אין לאָדז.

אכטונג רעליגיעזע ארבייטער!

די רעליגיעז-ציוניסטיש-סאָציאַליסטישע פּאַרטיי „דת ועבודה", פאָדערט אויף אַלע איהרע חברים און סימפּאַטיקער און בכלל די רעליגיעזע אַרבייטערשאַפט, צו שטימען און זיך שטעלען צו דער אַרבייט פאַר דער ליסטע פון בלאָק צו פערטיידיגען די יודישע רעכט אין פוילען נומער 17-

אַלע חברים מעלדען זיך אין הויפּט-וואַהל-ביוראָ צעגיעלניאַנאַ 4.

לאָדזער קאָמיטעט.

וואַרנונג יודישע וועהלער!

די „אגודה" און אַנדערע פּערטייליען 17-לעך מיט פונקטען, שטריכען א.א.וו. גיט אכטונג אַז דער נומער 17, וועלכען איהר לייגט אַריין אין קאָנווערט, זאָל זיין פאָלשטענדיג ריין, אויסער דעם נומער 17 טאָר זיך גאָר נישט געפינען, טאָר נישט זיין דורכגעשטאָכען מיט קיין נאָדעל און נישט דורכגעלעכערט מיט קיין שפּילקע. די צווייטע זייט מוז זיין פולשטענדיג ריין.

17

אכטונג!

חברים קליינהענדלער, טאַרג- און מאַרק-שטייער!

אַלע אונזערע חברים, קליינהענדלער טאַרג-און מאַרק-שטייער ווערען אויפגעפאָדערט דעם היינטיגען טאָג זיך אַקטיוו צו בעטייליגען אין דער וואַהל-אַגיטאַציע אַלע מיר ש טימען פאַר דער ליסטע 17. יעדער קליינהענדלער טאַרג- און מאַרק-שטייער געהט היינט אַרויס אין גאַס און ברענגט אייערע משפחה — מיטגלידער פריינד און בעקאַנטע צו דער וואַהל-אורנע פאַר דער ליסטע 17.

חברים! זייט וויסען, אַז די אַגודה און פאָלקיסטען בענוצען זיך מיט אונזער נאָמען, בכדי אַריינצופּרענגען אַ טומעל צווישען אונזערע חברים. זיי שרייבען שרייבען אונטער נעמען פון אַזעלכע מיטגלידער, וועלכע זענען שוין לאַנג פון אונזער פעראיין אויסגעשלאָסען געוואָרען. געדענקט חברים, לאָזט אייך נישט אָפּנאַרען דורך קיינעם! מיר מוזען העלפען צום זיג פאַר דעם איינציג-מעגליכען יודישען מאַנדאַט אין לאָדז. מיר אָרימע פאָלקס-מאַסען ווילען אונזערע שטימע נישט אַרויסוואַרפען.

מיר שטימען נאָר פאַר דער ליסטע 17.

פערוואַלטונג פון קליינהענדלער-פעראיין,
טאַרג- און מאַרק-שטייער

עהרען-פּרעזעס מנחם קירשבוים

פּרעזעס מנדיל מינץ

סעקרעטאַר פישל פרענקעל

אכטונג „התאחדות"-חברים!

אין נאָמען פון פּאַרטיי - דיסציפּלין, ווערט איהר אויפגעפאָדערט, היינט, 9 אַ זייגער אין דער פריה, אַרויס צו געהן אין גאַס און אַקטיוו צו אַרבייטען פאַר'ן נצחון פון דער ציוניסטישער ליסטע 17.

וואַהל-מאַטעריאַל נעהמען אין הויפּט וואַהל-ביוראָ, צעגעלניאַנאַ 4.

פערוואַלטונג פון דער ציוניסטישער אַרבייטס-פּאַרטיי „התאחדות" אין לאָדז

רעליגיעזע אונפּאַרטייאישע יודען!

לאָזט אייך נישט טעראָריזירען פון די אגודה-לייט, זיי האָבען איין צוועק אייך צו צעבּרעכען און מאַכען פון אייך משרתים פון דער גערער ממשלה.

וואס דאַרף וויסען יעדער וועהלער?

היינט זונטאָג, ד. 16.11, באַלד אין דער פריה דאַרפט איהר ערפיהלען אייער בירגערליכען חוב, נעמען אַ צעטעל 17 געהן אין אייער וואַהל-אָבוואוד (דעם אַדרעס פון אָבוואוד וועט איהר געפינען אויף דעם צעטעל, וואָס איז אויסגעהאָנגען אין טויער פון הויז), נעמט מיט אַ וועלכען עס איז דאָקומענט (פּאַס, מעטריקע, וויטשאָנג, מיליטער-ביכעל, קראַנקן - קאַסע - ביכעל א.ד.ג.) דאָרט בעקומט איהר פון פּאָרזיצער אַ ליידיגען קאָנווערט, אין וועלכען איהר דאַרפט אַריינלעגען נאָר איין צעטעל 17. מיר מאַכען אייך אויפמערקזאַם, אַז דער צעטעל מוז זיין ריין, אָהן פונקטען און צייכענס עס דאַרף זיין נאָר 17

אויב מען מאַכט אייך שוועריגקייטען אין וואַהל-אָבוואוד ביים אָפּגעבען אייער שטים, דאַרפט איהר זאָפאָרט זיך ווענדען אין איינעם פון די אויסגערעכענטע אינפאָרמאַציע-וואַהל-ביוראָ'ס.

אכטונג יוגענד!

די גאַנצע פערעגיסטרירטע יוגענד דאַרף זיך שטעלען, היינט, פּינקטליך 7 פריה אין זייערע וואַהל - קאָמיסאַריאַטען. די נישט פערעגיסטרירטע יוגענד דאַרפען זיך מעלדען אין הויפּט וואַהל-ביוראָ צעגעלניאַנאַ 4.

די היינטיגע קאָמיסאַריאַטען

1) געמיזע-הענדלער-פעראיין	זגערסקא 28
2) פישער-פעראיין,	פּאָמאָרסקאַ 18
3) ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע	צעגעלניאַנאַ 4
4) „מזרחי"	קילינסקיעגאָ 44
5) „התאחדות",	שענקעוויטשאַ 3-5
6) שוהל,	אַנדזשעיאַ 48
7) „בני ציון"	רזשגאָווסקאָ 7
8) „סיני"	גלובנאַ 62

יוגענד! שטעלט זיך מאַסענוויז געדענקט, דאָס דער נצחון פון אונזער ליסטע איז דער נצחון פון קאַמף פאַר דער נאַציאָנאַלער בעפרייאונג פאַר'ן גאַנצען יודישען פאָלק.

די מיטגלידער פון פאָלגענדע פעראיינען שטימען היינט פאַר ליסטע 17

סוחרים-פעראיין	פּיעטריקאָווער 10
סוחרים-פעראיין	פּיעטריקאָווער 73
דעטאַליסטען-פעראיין	פּיעטריקאָווער 69
קליינהענדלער-פעראיין	פּיעטריקאָווער 6
פאַבריקאַנטען-פעראיין	זאַכאָדניאַ 66
אָבפאַל-הענדלער-פעראיין	מאַניושקי 5
פישער-פעראיין	פּאָמאָרסקאַ 18
הורטאָווע-פליישער-פעראיין	פּאָדזשעטשנאַ 10
פליישער-פעראיין	פּיעטריקאָווער 24
פליישער-פעראיין	זגיערסקאַ 84
פרוכטען- און געמיזע-הענדלער-פעראיין	זגיערסקאַ 28
פרוכטען- און געמיזע-הענדלער-פעראיין	בזשעזינער 19
פרוכטען- און געמיזע-הענדלער-פעראיין	גרינער מאַרק
געפליגעל-פעראיין	פּאָמאָרסקאַ 17
לעבעדיגע-געפליגעל	אַלעקסאַנדריסקאַ 21
מילך-הענדלער	פּולנאָצנאַ 31
פּיטער-פעראיין	פּולנאָצנאַ 31
קוה-בעזיצער	פּאָמאָרסקאַ 15
קאַלאָניאַל-קליינהענדלער-פעראיין	צעגיעלניאַנאַ 15
פעראיין פון די האַלעס	אָגראָדאָוואַ 10
הויזירער-פעראיין	פּאָמאָרסקאַ 15
שאַכטער-פעראיין	פּאָמאָרסקאַ 15
קאָנפעקציאָנערען-פעראיין	קאָנסטאַנטינער 10
גראַשער-פעראיין	אַלעקסאַנדריסקאַ 8

יודען אַגיטירט און שטימט אַלע פאַר די ליסטע 17

יודען!

די אגודה-לייט נאַרען אייך אָפּ, אַז זי האָט זיך פעראייניגט מיט די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס. עס איז אַ ליגען! קיין שום ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציע קען נישט און וועט נישט מסכים זיין, אַז אַ דיין זאָל פערטיידיגען אייערע עקאָנאָמישע אינטערעסען. רבנים און מורי-הוראות דאַרפען אַכטונג געבען אויף כשרות.

אַלע האַנדווערקער

און מיטגלידער פון די אונטען אויסגערעכענטע צעכען, ווערען אויפגעפאָדערט צו שטימען היינט פאַר דער ליסטע 17

וויצע פּאָרזיצ. פון האַנדוו.-פערב. אין לאָדז פּאָלודניאָווא 4

(—) אינז. יצחק זעלינסקי

ראַטמאַן פון די האַנדווערקער אין לאָדזער שטאָט-ראַט

(—) אַרכיטעקט מאַרק פיין

טישלער-צעך
דרעקסלער-צעך
שניצער-צעך
קירזשנער-צעך
שטעפּער-צעך
בלעכער-צעך
פריזיער-צעך
מאָהלער-צעך
טאַפּעצירער-צעך
זאַטלער-צעך
יובילער און גראַווירער-צעך
שניידער-צעך
בעקער-צעך
שוסטער-צעך
בלעכער- און דעקער-צעך
קאַפּעלוש ען-פעראיין
היטעל-מאַכער-פעראיין
ציקערלעך-מאַכער-פעראיין
בערשטען-פעראיין
שילדען-מאָלער-פעראיין
גלעזער-פעראיין
איינבינדער-פעראיין
טאַמבערירער-פעראיין
שטיקער- און וועש-אויסאַרבייטונג-פעראיין
סוויטער-מאַכער-פעראיין
וואַליזע-מאַכער-פעראיין
זאָקען-מאַכער-פעראיין
דרוקער-פעראיין
שאַכטעל-מאַכער-פעראיין
זאדע-וואַסער-פאַבריקאַנטען

[illegible]

די „אגודה" האט אַרויסגעלאָזט אַ אויפרוף און איהם אונטערגעשריבען אין נאָמען פון „מזרחי".

יעדער יוד וועט זיך פערשטעהען אויף אַזאַ פעלשונג!

דער לאָדזער ראש הקהל ה׳ לייב מינצבערג האָט זיך געזיכערט אַ בענקעל אויף אַ נישט-יודישע ליסטע און יעצט בעמיהט ער זיך צו צעבּרעכען דעם איינציג-זיכערן יודישען מאַנדאַט פון דער ליסטע 17.

צי איז אייך בעקאַנט, אַז מיט דער הסכמה פון די אגודה'ישע פאָרשטעהער ווערען פערשפּרייט אַנטיסעמיטישע אויפרופען צו די פוילישע פויערים, אין וועלכע עס ווערט געזאָגט, אַז די יודען ווילען פון זיי מאַכען זייערע שקלאַפען?

די „אגודה"-לייט פערשפּרייטען ליגנערישע ידיעות, אַז דער וועהלער מוז ווייזען דאָס צעטעלע פאַר וועמען ער שטימט.

עס איז שקר וכזב! לאָזט אייך נישט פערפיהרען פון אַזעלכע נאַרישען און פאַלשע רייד! די וואַהלען זענען געהיימע!

די פערוואַלטונג פון יודישען לעבעדיגע-געפליגעל-הענדלער אין לאָדז,

פאָדערט אויף אַלע איהרע מיטגלידער צו שטימען און צו אַגיטירען פאַר דער ליסטע 17

די פערוואַלטונג פון לעבעדיגען-געפליגעל-הענדלער-פעראיין אַלעקסאַנדריסקאַ 17

פּרעזעס	(—)	שלמה בערלינסקי
וויצע-פּרעזעס	(—)	לייבע בידערמאַן
סעקרעטאַר	(—)	ישראל בידערמאַן
קאַסירער	(—)	פייבל ראזמוטער
פערוו.-מיטגליד	(—)	שלמה וואָלקאָוויטש

17

וועלכער יוד עס איז צופרידען מיט זיין לאַגע זאָל שטימען פאַר דער „אגודה"

די אונצופרידענע שטימען פאַר דער ליסטע 17

אַלע יודען אין לאָדז

סוחרים, האַנדווערקער, קליינהענדלער, טאַרג-שטייער, אַרבייטער, אַרבייטענדע אינטעליגענץ. סיי פרומע, סיי פרייע. שטימען פאַר דער ליסטע פון נאַציאָנאַלען כבוד און ווירדע, פאַר דער ליסטע פון קאַמף פאַר די נאַציאָנאַלע און בירגערליכע רעכט און פערטיידיגונג פון עקאָנאָמישע אינטערעסען פאַר דער ליסטע 17

17

גאַסען-קאַמפען און גענעראַל-שטרייק אין מאַדריד

פּוילען וועט קיינמאָל ניט אונטערהאַנדלען מיט דייטשלאַנד וועגן פּאָמאָזשע

ערקלערט אַמבאַסאַדאָר סקירמונט אין לאָנדאָן

רעוואָלוציאָנערע אונרוהען אין שפּאַניען

מ א ד ר י ד, 15. נאָוו. (טו) בעת דער לויה פון די 4 קרבנות פון דער בוי-קאַטאַסטראָפע איז געקומען צו ערנסטע צונויפשטויסן צווישען המון פון 10 טויזענד שטרייקענדע מעטאַל-אַרבייטער און דער פּאָליציי. די לעצטע האָט גענוצט געווער. 4 פּערזאָן זענען דערהרג'עט געוואָרען און 38 זענען פאַרוואונדעט געוואָרען. דערונטער מעהרערע פּאָליציאַנטען.

די שולד פאַר די בלוטיגע געשעהענישען ווערט אַרויפגעלייגט אויף דער פּאָליציי, וועלכע איז צו שאַרף אויפגעטרעטען געגען די דעמאָנסטראַנטען.

מ א ד ר י ד, 15 נאָוו. (ספּ) אין מאַדריד איז ערקלערט געוואָרען אַ גענעראַל-שטרייק, וואָס זאָל דויערן פון היינט 5 אָווענד ביז מאָנטאָג 5 אָווענד. אין די אונטערנעמונגען פון עפענטליכען געברויך, ווי עלעקטראָווניע, גאַזאָווניע, טראַמוואַיען און בעקעריען זאָל גע-שטרייקט ווערען נאָר 24 שעה. די שבת'דיגע צייטונגען זענען מעהר נישט ערשינען.

אין משך פון היינטיגען פאַרמיטאָג איז אין דער שטאָט מעהרערע מאָל געקומען צו פאַרפאַלען. אין פיל ערטער זענען איינגעוואָרפען געוואָרען אויטאָמאָבילען. עס זענען אַטאַקירט געוואָרען לאַסט-אויטאָס און די טראַמוואַיען זענען באַמבאַרדירט געוואָרען מיט שטיינער. אַלץ געשעפטען זענען געשלאָסען. דער רוב פון די סטודענטען האָט זיך סאָלידאַריזירט מיט די אַרבייטער. מען האָט מורא פאַר ערנסטע געשעהענישען, אַז די שטרייק-באַוועגונג זאָל נישט אויסגענוצט ווערען דורך די רעוואָלוציאָנערע עלעמענטען.

די פּאָליציי איז קאָנצענטרירט אין די קאַזאַרמעס.

מ א ד ר י ד, 15. נאָוו. (טו) אין מאַדריד שטרייקען 100.000 אַרבייטער. דאָס דיסציפּלינירטע האַלטען פון די שטרייקענדע, בעווייזט, אַז די אָנפיהרונג פון שטרייק איז זעהר אַ פעסטע. די רעגירונג האָט ערקלערט, אַז ביים ערשטען ערנסטען צוזאַמענשטויס וועט זיך ערקלערען בעלאַגערונגס-צושטאַנד ווייטער האָט די רעגירונג בעקאַנט געמאַכט, אַז פאַר דער בעפעלקערונג איז געזיכערט לעבענס-מיטעל אויף 10 טעג. אויסערדעם וועלען די גאַזאָווניע, עלעקטראָווניע און וואַסער-ליישטונג געלאָזט ווערען אין גאַנג דורך מיליטער. די צייטונגען זאָלען בעקומען פּאָליציי-שוץ.

דערווייל האָט די שטרייק-באַוועגונג אויך שוין אַרומגענומען ביל באַאָ און וואַלאַדאָליד. אין באַרצעלאָנאַ זאָל דער גענעראַל-שטרייק אויסברעכען מאָרגען.

אויב דער גענעראַל-שטרייק זאָל זיך ווייטער פאַרשפּרייטען אויף דער פּראָווינץ, דאַן קאָן מען אָננעמען אויף זיכער, אַז דער גענעראַל-שטרייק איז דער אָנהויב פון דער פאַרווירקליכונג פון'ם רעוואָלוציאָנערען פּלאַן, וואָס האָט דעם ציל אַראָפּצוואַרפען די איצטיגע רעגירונג.

—=0§0=—

ערקלערונג פון אַמבאַסאַדאָר סקירמונט וועגן פּאָמאָזשע

ל אָ נ ד אָ ן, 15. נאָוו. (ספּ.) דער פּוילישער אַמבאַסאַדאָר סקירמונט האָט צוגעשיקט אַ בריף צום „טיימס" מכח דער פאַריזער קאָרעספּאָנדענץ פון דער דאָזיגער צייטונג וועגן די פּויליש-דייטשע בעציהונגען.

ווי בעקאַנט, האָט דער „טיימס" פאַרעפענטליכט אַ ידיעה, אַז די פּוילישע מאַסגעבענדע קרייזען זענען גרייט צו בעטראַכטען די דייטשע פאָדערונגען צו פּאָמאָרזשע פאַר'ן פּרייז פון קאָנצעסיעס מצד דייטשלאַנד און פאַר דער פער-מיטלונג אין די פּויליש-ליטווישע פּראָגען.

אַמב. סקירמונט ערקלערט מיט נאַכדרוק, אַז די דאָזיגע ידיעה האָט נישט אונטער זיך קיין שום יסוד און אַז די פּוילישע מאַסגעבענדע קרייזען וועלען בשום אופן זיך נישט צוהערען צו די דייטשע אַרגומענטען וועגן פּאָמאָרזשע און וועלען נישט מסכים זיין אַנצוהויבען וועלכע עס איז דיסקוסיע איבער דער פּראַגע.

—=0§0=—

היינט פאַר לאָמענט-וואַהלען אויך אין דאַנציג

ד אַ נ צ י ג, 15. נאָוו. (טו) מאָרגען קומען פאָר וואַהלען צום דאַנציגער פּאַר-לאַמענט.

—0—

שרפה אין אַ יודיש יתומים-הויז אין בריסק

ב ר י ס ק. (טעלעפאָניש) 4 פאַרטאָגס האָט טראָ אויסגעבראָכען אַ שרפה אין יודישען יתומים-הויז. דאָס פייער איז אָ־שט דערמאָלט בעמערקט געוואָרען, ווען דער דורכגעבערענטער סופיט האָט גענומען אַראָפּפאַלען אויף דער האָיזאָגע. עס איז צווישען די אויפגעוועקטע קינדער ענטשטאַנען אַ גרויסע פּאַניק. דאָך איז די אָנגעקומענע פייערלעשער געלונגען די שרפה אײנצולעשען.

די קינדערלעך זענען בעצייטענס אַרויסגעראַטעוועט געוואָרען.

אונטערגעצינדען אַ יודישע מיהל

ב ר י ס ק. (טעלעפאָניש) אין שעלצא, פּרוזשאַנער קרייז איז אָפּגעברענט געוואָרען די מיהל פון יודישען אייגענטימער י. בערקאָוויטש. מען האָט אַ חשד, אַז די מיהל איז אונטערגעצינדען געוואָרען. 2 פּערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען.

—=0§0=—

די וואַהל-שטימונג אין וואַרשא

ו אַ ר ש אַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער היינטיגער טאָג איז אין וואַרשא אַדורך אונטער'ן צייכען פון אַ פיבערהאַפטער וואַהל-קאַמפּאַניע. די לעצטע פאַזע פון'ם וואַהל-קאַמף האָט מאָבילוזירט אַלע ריכטונגען צו די גרעסטע אָנשטרענגונגען. אויף דער יודישער גאַס זענען פאָרגעקומען פיל מיטינגען אין אַלע שוהלען, בתי-מדרשים, שטיבלעך און אויף פיל הויפען.

אַלע גאַסען זענען ממש פאַרוואָרפען געוואָרען מיט וואַהל-ליטעראַטור. אויף טייל מיטינגען זענען אויך אויסגעבראָכען געשלעגען, וואָס זענען תיכף ליקווידירט געוואָרען דורך דער פּאָליציי.

אין משך פון טאָג האָבען די קאָמוניסטען און אויך דער בונד געפּרובט אַראַנזשירען קלענערע דעמאָנסטראַציעס אָבער די גאַסען אַ גרויסען דעמאָנסטראַציע-צוג מיט שטורקאַצען, פאַקעלען און מוזיק האָבען איינגעאָרדענט די בעזוכער פון מיטינג אין „פילהאַרמאָניע", אויף וועלכען עס האָט גערעדט ד"ר שווואַלסקי.

בכלל איז די וואַהל-שטימונג אין וואַרשא היינט געווען צו פיהלען אויף טריט און שריט צוליב דעם שטהנעם וועטער און דער פאַרשטאַרקטער אַגיטאַציע.

שטינק-באָמבעס אויף אַ מיטינג פון 14-טעל

ל ע מ ב ע ר ג, 15. נאָוו. (טעלעפאָניש) אויף אַ מיטינג פון 14-טעל האָט מען היינט געוואָרפען אַ שטינק-באָמבע. עס איז ענטשטאַנען אַ פּאַניק און די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט דעם מיטינג פאַנאַנדערגעלאָזט.

גרויסע אַרעסטען פון קאָמוניסטען

ו אַ ר ש אַ. (טעלעפאָניש) אין צוזאַמענהאַנג מיט די וואַהלען זענען געמאַכט געוואָרען לאַנד אַרעסטירט געוואָרען דוגוערטער קאָמוניסטען. בלויז אין וואַרשא זענען היינט בייגאַכט אַרעסטירט געוואָרען 250 פּערזאָן.

די צאָהל וואַהל-בערעכטיגטע, וואָלט מען, וועט בעטרעפען 14 מיליאָן.

בעפרייט פיהרער פון „אונדא"

ל ע מ ב ע ר ג (טעלעפאָניש) היינט זענען בעפרייט געוואָרען פון אַרעסט דער פּרעזידיום-מיטגליד פון „אונדא" סטעפּאַנאָווסקי און די סעקרעטאַרין דעפּוטאַטען-קלוב פון אוקראַאינישען וואַשניעווסקאַ.

אויב דו ווילסט, אַז דער קאַמף פאַר דיינע גע-רעכטע פאָדערונגען זאָל געפיהרט ווערען אויף אַזאַ אופן, ווי עס פּאַסט פאַר'ן יוד. כבוד און שטאָלץ

28 שטים פאַר דער ליסטע 28

בעשלאָסען צו פערקלענערן די קרינם-מכשירים

ג ע נ ף, 15. נאָוו. (טו) די פּריוואַטע-רונגע אָפּשטימונג אין דער ענטוואָפנונגס-קאָמיסיע האָט געשאַפען אַ פיל שטענדיגע-כאַאָטישע לאַגע. גראַף בערנס-דאָרף האָט אויף דער שבת'דיגער זיצונג אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג, אַז די קאָנפערענץ זאָל נעהמען צו קענטניש, אַז עס איז נישט געווען קיין מעהרהייט אויף דער זיצונג פאַר'ן פאָרשלאַג פון אַ דירעקטער פערקלענערונג פון קריגס-מאַטעריאַל.

עס האָט זיך דאַן צופּלאַקערט אַ לענגערער דעבאַטטיפּליכער קאַמף צווישען איטאַליען און פראַנקרייך. צום סוף איז מיט 16 שטימען אָנגענומען געוואָרען דער פאָרשלאַג פון פראַנקרייך, וואָס זעהט פאָר אַ פערקלענערונג פון די יערליכע אויסגאַבען אויף צו קויפען און אויסאַר-בייטען קריגס-מאַטעריאַלען.

—=0§0=—

6 יוד. אַרב. וואַהל-קאָמיטעט „פּועלי ציון" 6

זייט פאָרזיכטיג!

היט זיך פאַר די שווינדלערייען פון בונד און מכלומרשט לינקען סאָציאַ-ליסטישען בלאָק. זייער ציל איז אָפּצונאַרען צו פערפיהרען די וועהלער-מאַסען די איינציגע ליסטע פון פּועלי ציון איז נומער 6. די קאַנדידאַטען זענען ראַטמ. ל. האַלענדערסקי, ראַטמאַן י. לעוו (וואַרשא) ראַטמ. דר"ל. שיפּמאַן, ראַטמאַן נ. בוקסבוים (וואַרשא).

אַלע יודישע אַרבייטער און יודישע פאָלקס-מאַסען אַגיטירען און שטימען פאַר דער ליסטע 6. לאָדזער קאָמיטעט פון פּועלי ציון

פּראָפעסיאָנעלע לאַנד-פאַראיינען: פון בעקלייד-אַרבייטער פון טראַנספּאָרט-אַרבייטער, פון פליישער-אַרבייטער, מע-טאַל-אַרבייטער, צוקערוואַרג, כעמישע, קעלנער, הויז-דינער-שאַפט, לעדער, אַלטוואַרג, האַנדעלס - אָנגעשטעלטע, דער-נעהרונג, סעקציע פאַשערס 6

28 אַלע שטימען פאַר דער ליסטע

די איינציגע יודישע ווירטשאַפטליכע ליסטע, איז צי דער סוחר, האַנדווערקער און קליינהענדלער שטימען פאַר אַפילו דער פשוטער יוד, פאָלקס-אינטעליגענט, ווייסט אַז זיין ליסטע איז אַלע וואָס קעמפן פאַר אַ געזונד-נאָרמאַל יוד.-ווירטשאַפטליך לעבן שטימען פאַר פאַר אַ בעסערער ליכטיגער יודישער צוקונפט שטימען פאַר

אַמעריקאַ פאַר אַ דעפיציט אין היי-יעהריגען בודזשעט

נ ו ז - י אָ ר ק, 15 נאָוו. (טו) פּרעזי-דענט הואָווער האָט אין אַ געשפּרעך מיט דער פּרעסע ערקלערט, אַז די רעגירונג וועט היי-יאָהר צום ערשטען מאָל נאָך'ן קריג האָבען אַ דעפיציט אין בודזשעט. די חעכערונג פון הכנסה-שטייער איז אונפערמיידליך.

—0§0—

בלאָק צו פערטיידיגען די ווירטשאַפטליכע אינטערעסען פון דער יודישער בעפעלקערונג,

28 וועלכער רעפּרעזענטירט דעם גאַנצען יודישען מיטעלשטאַנד, ווו ס'גרופּירען זיך אַלע זיינע אָרגאַניזאַציעס און אינסטיטוציעס פאָדערט אויף

אַלע סוחרים, האַנדווערקער, קליינהענדלער, פאָלקס-מענשען, אַרבייטענדיגע אינטעליגענטען און דעם גאַנצען יודישען מיטעלשטאַנד

צו שטימען פאַר זייז איינציגער ליסטע 28. געדענקט. עס ליגט אויף אייך אַ היי-ליגער חוב צו שטימען אַלע ווי איינער פאַר'ן געזיכערטען נצחון פון אייער ליסטע 28

יודישע וועהלער-מאַסען

ס'האָט זיך פערשפּרייט איבער'ן שטאָט אַ פאַלשע ידיעה, אַז מיר האָבען מכלומרשט צוריקגעצויגען אונזער ליסטע 28 דאָס איז אַ געמיינע בלבול פון אונזערע שונאים וואָס ווילען נאָר כאַפּען שטימען - דאָס בעווייזט אונז אונזער שטאַרקייט, אַז מ'זוכט אויס די שענדליכסטע מיטלען אונז צו בעקעמפען. מיר רופען אייך צו פערשטאַרקען דעם קאַמף, ביז די לעצטע כוחות און דער איינציגער געזי-כערטער יודישער מאַנדאַט איז פון אונזער ליסטע 28

עס רופען אייך צו שטימען פאַר אונזער ליסטע די פאָרשטעהער פון די סוחרים, האַנדווערקער און קליינהענדלער אָרגאַניזאַציעס, פון אַלע אָנזעהענסטע פעראיינען, וואָס זענען די גרעסטע אין אונזער שטאָט ווי אויך די צענטראַלע פון ראָד-פערקעהר אויף דער גאַנצער וואָיעוואָדזטווע

גראַווירער-זייגערמאַכער-יובילער-צעך
צעך-עלטסטער פ. ה. שאַפּט

שניידער-צעך
צעך-עלטסטער אברהם גלאַסען
אונטער-צעך-עלטסטער אהרון גלאַטמאַן
סעקרעטאַר מ. הערשקאָוויטש

בעקער-צעך
צעך-עלטסטער בנימין שקלאַרזש
אונטער-צעך-עלטסטער מ. יעלען

בלעכער-צעך
עלטסטער סענדעראָוויטש
אונטער-עלטסטער יאָסקאָוויטש
ראַטמאַן כאַרמאַץ

טישלער-צעך
עלטסטער הערש לעוקאָוויטש
אונטער עלטסטער מאַיאַק

שוסטער-צעך
עלטסטער געלבאַרט
אונטער עלטסטער וויינשטיין

פאָמאַראַנצען-צעך
עלטסטער שמואל פערדמאַן

שניידער-כאַלופּניקעס-פאַראיין
משה ראַדאָשיצקי פּרעזעס
ישעי' פרידמאַן וויצע

שאַכטעל-מאַכער קאָרפּאָראַציע
עלטסטער נטע וואַרגאַטש
יעקעל באַומאַן
אביגדור קראָכמאַלניט
שמעון וואָלף האַרצשטאַרק

לוין-וועבער-מייסטער-פאַראיין
משה מאָשקאָוויטש פרעזעס
שלמה טאַרקאָ וויצע
יעקב דוד קושעפּיצקי
בן-ציון לעווי
דוד יוזעפּאָוויטש
יהושע באַנקער סעקרעטאַר

העטלער און פּאַרמירער פאַראיין
יעקב קאַטץ פרעזעס
הירש סריפּליק וויצע פרעזעס

שטעפּער-פאַראיין
וויינגאַרטען פרעזעס

צענטראַלער ראַד פערקעהר אויף לאָדזער וואָיעוואודזטווע
אהרן גראָסמאַן פרעזעס
פייוועל פייבושעוויטש וויצע
אברהם בערנשטיין סעקרעטאַר
וו. גראָסמאַן פערוו. מיטגליד

נותן-לחם פולנאָצנאַ 29
ד"ר דרייהאָרן
יצחק פטאַשניק

סוחרים דעטאַליסטען פּיעטריקאָווער 69
קאַטץ,
נאָווינסקי

פרוכט און געמיזע-הענדלער-פאַראיין זגערזשער 28
וואָלף לייזעראָוויטש וויצע
עזור האַמבורגער

פרוכט און געמיזע-קליינהענדלער בזשעזשינער 19
טייטעלבוים פרעזעס

קיה-בטויצער פאַראיין
העלפאַנד פרעזעס
קויאַווסקי וויצע

גאַסען-הענדלער פאַראיין
פסח קראָקאָווסקי
גרינדמאַן וויצע
א. מ. פרידבערג פערוו.-מיטגליד

טאָרג און מאַרק-שטייער
אברהם אבראַמאָוויטש
הענעך בענדעט

קאָנפעקציאָנערי קליינהענדלער
יצחק זשאַרקאָווסקי פרעזעס
יעקב לאַסמאַן וויצע

אַלטע גאַרדעראָבען
הערש מענדעל לאַנדוי פרעזעס
משה נאַפּאַרסטעק

שאַכער-סעקציע פּאָמאָרסקאַ 15
קאַלב לייבוש ניימאַן

קליינהענדלער-פאַראיין פּיעטריקאָווער 6
זכרי' גאָלדבערג פרעזעס

פרוכטען-געוועלבער-בעזיצער
יעקל גאָלדבערג
קלעפּקאַרטשיק, י. בינקע

שוסטער - פאַראיין פון באַלוטער ראַיאָן
רפאל הארשפּיגעל פרעזעס
משה באַרנשטיין וויצע

קוילען-סעקציע
לייב פּרייס פרעזעס

צענטראַלער קליינהענדלער-פאַראיין אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדזטוואָ פּאָמאָרסקאַ 15
פּיאָטר כאַרי פרעזעס
ראַטמאַן פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער
יעקב ליאַסמאַן וויצע פרעזעס
לייב פּרייס
מאָרדכאַיעוויטש
לייבוש ניימאַן עקאָנאָם
נאַפּאַרסטעק. קאַטירער

גמילת חסדים גרינער מאַרק 7
פרעזעס ל. גערעכט.

צענטר. האַנדווערקער-ראַט
אַדוו. יוסף ווייצמאַן ראַטמאַן און פרנס

אָרטיגע פאָלקיסטישע אָרג.
עקזעקוטיווע: ד"ר הערשפּינקעל פּאָרזיצעל
דוד יוזעפאָוויטש
מ. פראַנקענטאַל
יצחק זשורקאָווסקי
פּיאָטר כאַרי

דערפילט אייער בירגערליכען חוב און שטימט פאַר דער ליסטע 28

שטימט פאַר דער איינציגער און ערליכער ליסטע 28

אַלע פאַר דער ליסטע 28

28 אַלע פאַר איינעם איינער פאַר אַלע

אונזער קאַנדידאַט: ראַטמאַן און פרנס אַדוו. יוסף ווייצמאַן
דער ערליכער קעמפער פאַר'ן יוד. מיטעלשטאַנד

ענגלישע רעגירונג לאדט=איין די יודישע אגענץ

אויף א קאנפערענץ וועגען „ווייס=בוך"

ציוניסטישער קאנגרעס קומט פאר דעם 5=טען פעברואר

יודישע אגענץ איינגעלאַדען אויף אַ קאנפערענץ מיט דער ענגלישער רעגירונג

לאָנדאָן, 15. נאָוו. (יטא) נעכטען אָוונט האָט דער פּרעמיער מאַקדאָנאַלד אַרויסגעגעבען אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען ער שרייבט, אַז פון פאַרשידענע זייטען ווערען אויסגעדריקט ספקות בנוגע דער פאַראַנטוואָרטקייט פון „ווייס=בוך" מיט געוויסע פּונקטען פון מאַנדאַט. די דאָזיגע ספקות בערוהען אויף אַ מיס=פאַרשטענדניש. עס זענען דעריבער איינגעלאַדען געוואָרען די פאָרשטעהער פון דער יודישער אַגענץ אויף אַ בעראַטונג.

היות די צדדים, וואָס זענען פאַראינטערעסירט אינ'ם מאַנדאַט זענען איינס אינ'ם שטרעבען צו פאַרזיכערן די ריכטיגע אינטערפּרעטאַציע און אומפּאַרטייאישע פאַרוואַלטונג אין ארץ=ישראל, איז צו האָפען, אַז עס וועט קומען צו אַ פאַרשטענדיגונג און די שטרייטען וועלען בעזייטיגט ווערען דורך אַ ווייטערדיגער רעגירונגס=ערקלערונג בנוגע די דאָזיגע פּונקטען.

א"י דעבאַטע אין ענגל. פּאַרלאַמענט זאָל נישט פאָרקומען?

לאָנדאָן, 15. נאָוו. (יטא) אין „מאַנטשעסטער גאַרדיאַן" ווערט אין אַ אַרטיקעל אויסגעדריקט געמאַכט, אַז אין צוזאַמענהאַנג מיט דער איינלאַדונג פון דער יודישער אַגענץ אויף אַ קאָנפערענץ זאָל נישט גליקאַטינירט ווערען די א"י=דעבאַטע אין פּאַרלאַמענט.

יודישער האַנדווערקער און קליינהענדלער
דו ווילסט, אַז דיין שטים זאָל געהערט ווערן?
28 ☛ בּוזמו שטימען פאַר דער ליסטע

יודישע „אגענץ" וועגען די 1500 סערטיפיקאַטען

לאָנדאָן, 15. נאָוו (יטא) די יודישע אַגענץ האָט פאַרעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען זי מעלדעט, אַז די 1500 סערטיפיקאַטען, וואָס די רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען פאַר די חלוצים דאַרף נישט בעטראַכט ווערען אַלס ענדערונג אין דער לאַגע און אין דער א"י=פּאָליטיק פון דער רעגירונג.

עס דאַרף בעטראַכט ווערען אַלס פּרוב צו בערוהיגען די יודען.

ירושלים, 15. נאָוו. (יטא) „הארץ" און „דבר" זענען דערפאַר, אַז די 1500 סערטיפיקאַטען זאָלען יאָ אָנגענומען ווערען.

זאַכען=פאַבריקאַנט בעשטראָפט פאַר נאַכט=אַרבייט אָהן ערלויבניש

(§) דער בעזיצער פון דער מעכאַנישער זאַקען=פאַבריק „סאַביל" איז אַנגעקלאָגט געוואָרען דורכ'ן אַרבייטס=אינספּעקטאָראַט פאַר בעשעפטיגען אַרבייטער ביינאַכט אָהן אַ ספּעציעלער ערלויבניש פון אַרבייטס=אינספּעקטאָר. אין לאַוט די אַרבייטער=עדות האָבען ער קלערט, אַז זיי זענען געקומען אין פאַבריק אַריין נישט אַרבייטען, נאָר ערלעדיגען לוין=אַנגעלעגענהייטען, איז דער פאַבריקס=בעזיצער בעשטראָפט געוואָרען אויף 100 זל.

ציוניסטישער קאנגרעס קומט פאר ד. 5. פעברואר

לאָנדאָן, 15. נאָוו. (יטא) ווי אָפיציעלע קוועלען דערוויסט זיך „יטא", אַז עס האָבען זיך שוין אָנגעהויבען די הכנות צום ציוניסטישען קאָנגרעס. די בעזונדערע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס האָבען שוין בעקומען אויפפאָדערונגען צו שליסען די שקל=רעכנונגען ביז'ן 31. דעצעמבער 130 און צו מאַכען די פאָר=בערייטונגען צו די וואַהלען.

דער קאָנגרעס וועט פאָרקומען דעם 5. פעברואר.

28 פערטיידיגען דעם יודישען מיטעל=שטאַנד, וועלען דיינע אויסגעפּראָוו=טע קעמפער, וועלכע פיגורירען אויף ☛ דער ליסטע ☛ 28

לייבאָר=פּאַרטיי איז כאַמת מיט די ליבעראַלען איבער ווייטשעפּעל.

לאָנדאָן, 15. נאָוו. (יטא) דער קאַמף פאַר'ן מאַנדאַט אין ווייטשעפּעל, ווערט אַלץ שאַרפער. דער שטאַרקסטער קאַמף קומט פאָר צווישען דעם קאַנדי=דאַט פון דער לייבאָר=פּאַרטיי און דעם קאַנדידאַט פון די ליבעראַלען. די רעגי=רונג וויל מיט אַלע כחות דערהאַלטען פאַר זיך דעם דאָזיגען מאַנדאַט, כדי נישט נאָכמעהר אָפּגעשוואַכט צו ווערען אין פּאַרלאַמענט. צוליב דעם האָט זיך אין דער וואַהל=קאַמפּאַניע אַנגאַזשירט אַזאַ אָנגעזעהענע פּערזענליכקייט, ווי דער אַרבייטס=מיניסטער לאַנדסבורי און אַ מיטינג האָט ער ערקלערט, אַז אויב די רעגירונג איז אפילו בענאַכטיקט אַ פּעהלער דאַרף מען זיך אויך צו איהר בעציהען פריינדליך. ער האָט געגעבען אָנצוזעהערען, אַז דאָס „ווייסבוך" וועט גע=ענדערט ווערען.

די זעלבע גערעכטיגקייט צו די מינ=דערהייטען, ווי ביז איצט...

פערזיכערט קעניג קאראל

בוקאַרעסט, 15. נאָוו. (יטא) ביי דער ערעפנונג פון רומענישען פּאַרלאַ=מענט האָט דער קעניג קאַראָל געהאַלטען אַ טראָהן=רעדע בנוגע די ענינים פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען האָט דער קע=ניג געזאָגט, אַז די מינדערהייטען וועלען ווייטער געניסען די ליבע און גערעכטיג=קייט, וואָס האָט ביז איצט עקזיסטירט אין רומעניען.

נישטאַ קיין נאַפט=קוועלען ביים ים המלך

ירושלים, 15. נאָוו. (יטא) דער „יטא"=קאָרעספּאָנדענט דערוויסט זיך פון אָפיציעלע קוועלען, אַז די ידיעה, וואָס האָט זיך בעוויזען אין דער פּרעסע וועגען געפינענע נאַפט=קוועלען ביים ים=המלח, איז נישט ריכטיג.

מיט אַ צייט צוריק האָט די רעגירונג אַרויסגעגעבען אַן ערלויבניש אַנ'ענגלי=שער געזעלשאַפט אויסצופאָרשען דעם ברעג פון ים המלח צו עס געפינט זיך דאָרט נישט קיין נאַפט. דער טערמין פון דער אויספאָרשונג האָט זיך איצט גע=ענדיגט און קיין נאַפט איז נישט געפונען געוואָרען. אַן ערלויבניש אויסצופאָרשען דעם באָדען קאָן בעקומען יעדער אינטערע=סענט.

אפגענארט און פערצווייפעלט געגאנגען צום טויט

(§) אין טויער פון פּלאַץ קאָשטשעל=נע 6 איז געפונען געוואָרען אין אַ בע=וואוסטלאָזען צושטאַנד דער 23=יעהרי=גער יאַן מאָסקוואַ פון פּאָדעמביץ. ער האָט זיך פאַרסמ'ט מיט יאָדינע.

מאָסקוואַ'ס זעלבסטמאָרד האָט דינ=טער זך אַ טראַגישען אונטערשלאַק. מאָסקוואַ האָט אין פּאָדעמביץ זיך בע=קענט מיט אַ העגדלער אַנטאָני בלאַזשעי=משוק און דאָס פאַר איהם זיך פאַר=קלאָגט אויף זיין טרויעריגען מזל און אויף זיין אַרבייטסלאָזיגקייט. בלאַזשעי=משוק האָט מאָסקוואַ'ן צוגעזאָגט צו בע=זאָרגען אַרבייט פאַר 50 זל. שכר טרחה. מאָסקוואַ האָט איהם געגעבען 50 זל. און האָט דערפאַר בעקומען אַ בריף מיט אַנ'אַדרעס פון אַ פירמע, וואו ער זאָל קו=מען אַרבייטען אין לאָדז. דאָ איז מאָס=קוואַ אָבער ענטטוישט געוואָרען. קיינער בלאַזשעימשיק'ן האָט ער נישט געפינען און אין די געשיקטע אַדרעס איז אַ בלאָף. דאָס האָט מאָסקוואַ'ן דערפירט צו זעלבסטמאָרד. זיין לאַגע איז אַ האָפנונגס=לאָזע.

יודיש טעאַטער פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטש 20

יוד. אַרט.=פעראיין אין פוילען.— דירעקטאַריאַט פון די פעראיינס=טעאַטערן
בעפולמעכטיגטער דיר. פאַר לאָדז: א. שטאַקפעדער לייטער: א. בעזמאַן

גאַסטשפּילען פון דער בערימטער אַמעריקאַנער קינסטלערין

אננא און היימאן יאקובאוויטש

היינט, זונטאַג, דעם 16-טען נאָוועמבער 9 אַ זייגער אָוונט

הומאָר! צום ערשטען מאָל אין לאָדז געזאַנג!

יעדעס וואָרט אַ וויץ! — יעדער סצענע אַ דונער געלעכטער!

דאָס אימפּאָרטירטע ווייבל

רעזשי היימאַן יאַקובאָוויטש, הויפּט-ראָלן „אסתר"—אַננאַ יאַקובאָוויטש יאַנקעל דער בעקער—היימאַן יאַקובאָוויטש.

קופּלעטען, דועטען, קוואַרטעטען און טענץ

ס'ווערען געזונגען פאָלגענדע נומערן: 1) אינטריט, 2) יוראָפּ, 3) גטראָפּען, 4) דעם רבינ'ס ניסים, 5) גליק, 6) לחיים ברודער, 7) די פריילעכע אסתר, 8) גוטער ברודער איציק, 10) פינאַל.

מאָרגען מאָנטאַג ווערט נישט געשפּילט

דינסטאַג, ד. 16. נאָוו 9 אָוו. פאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 80 גר. אָן
אַננאַ יאַקובאָוויטש'ס גרעסטער סוקסעס אַלס „סאָניע"
„געלד, ליבע און שאַנדע" אין 4 אַקטען פון זאַלאַטאַרעווסקי.

מיטוואָך, דעם 19-טען נאָוועמבער, פּינקטליך 9 אַזייגער אָוונט
ערשטע פאָלקס=פאָרשטעלונג פון 50 גר. ביז 2 זל.
די בעליב=טע פּיעסע די אייביגע מאַמע אין 3 אַקט. פון קאַלמאַנאָוויטש פרידאַ — אַננאַ יאַקובאָוויטש

ס'נעמען אַנטייל: גאַנץ ניי-אַנגאַזשירטער אַרטיסטען-אַנסאַמבל פון וואַרש. טעאַטערס: (לויט א. ב.) פּרויען. י. פּלאַום ש. פּלאַום מ. פּאַזנאַנסקאַ, ר. רענינאַ,—מענער: מ. אייזענבערג, ח. בראָקאַרוש, י. גרינהויז, ב. גורוויטש, י. וויינבערג, ד. לואי, מ. מאַקסימאָוו, מ. פּאָזנאַנסקי, א. קורץ און ה. פּלאַום

דיריגענט ל. זעלמאַן. — בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע

לאָסען LOSY

אייַלט אייך צום גליק, הזמן קצר
און קויפט זאָפאָרט אַ לאָס צו די 1-טע קלאַס
22-טע מלוכה-לאָטעריע
אין די לאַנגיעהריגע בעוואוסטע גליקליכע
קאָלעקטור, וועלכע ביי מיר זענען שוין
פיל מענשען גליקליך געוואָרען

פאָלגענדע נומערן איז ביי מיר אַרויסגעקומען

42630 נו'	300.000 זל.
101750 „	50.000 „
12883 „	50.000 „
16695 „	50.000 „
145049 „	20.000 „
42615 „	10.000 „
12082 „	10.000 „
87801 „	10.000 „
74792 „	10.000 „
152714 „	10.000 „

Izrael LITTMAN
Łódź, Piotrkowska 32
P. K. O. 63802 Telef. 144.72

די ציהונג קומט פאָר דיזע וואָכע
דינסטאָג ד. 18/11 און דאָנערשטאָג ד. 20/11.
הויפּט-געווינס איין מיליאָן (1.000.000) זל.

צו דער פערלאָבונג פון מיין פריינד
הערין יחיאל מאיר אייזענבערג
מיט פרל. אַנדזשאַ דוכאָווינאַ
ווינש איך אַ גליקליכע צוקונפט
אברהם בלאַכמאַן

וואַלענע הענטשקעס פאַר דאַמען, הערען און קינדער, אין הורט ביליג אָפּצוגעבען.
אַבראַמאָווסקיעגאָ (גובערנאַטאָרסקאַ) № 17 פרענקעל.

Dr. med.
H. Krauskopf
אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
זגיערזשער 16 טעל. 113-47. נעמט אָן פון 4—7

Dr. med. M. Lerner
קינדער-קראַנקהייטען
זאַכאָדניאַ 64, טעל. 113-09 נעמט אָן פון 3—5

Dr. med. Adam Bender
נאַרוטאָוויטשאַ 30 טעל. 104-75

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אונזער ליבע און אונפערגעסליכע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, שוועסטער און טאַנטע

שרה רחל ב"ע אשת ר' אברהם ז"ל פּראַשקער

(געבוירען ליפשיץ). אין עלטער פון 85 יאָהר.

די לויה קומט פאָר היינט זונטאָג, כ"ה מרחשון תרצ"א 12 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז קילינסקיעגאָ 18, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאַמיליע.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אונזער ליבע און אונפערגעסליכע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער און טאַנטע נ"ע

שרהביילה אשת ר' דוב בער ז"ל האַמער

(געבוירען רייזמאַן) אין עלטער פון 76 יאָהר

די לויה קומט פאָר היינט, זונטאַג, כ"ה מרחשון תרצ"א 12 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז קילינסקיעגא 14, וועגען וואָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאַמיליע

הנני משתתף בצער מכירי הנכבד אברהם ושמואל שטרויך
במות עליהם
אביהם נ"ע
המקום ינחם אותכם!
יהודה גליצענשטיין

Naszemu profesorowi z powodu śmierci jego żony B. P.
Sali Mincerowej
wyrażamy serdeczne współczucia
Wychowawczyni i uczenice
kl. V gimn. K. Wolfsonowej.

Bank Spółdzielczy
Kupców i Przemysłowców
w ŁODZI
Spółdz. z ogr. odpow. — Tel. 136-46 i 188-34

39 צעגעלניאַנאַ 39
פּראַנט 1=טער שטאָק — פּראַנט 1=טער שטאָק

נעמט אָן וועקסלען. פּראָכטען און פערשידענע דאָקומענטען אויף אינקאַסע אויף אַלע פלעצער אין גאַנץ פוילען ביי אַ מינימאַלער פּראָוויזיע און צאָהלט אויס דעם זעלבען טאָג, ווייזט איבער געלד אויף גאַנץ פוילען. נעמט אָן וקלאַדען איינלאַגען, נדן-געלדער און קלענערע אָפּשפּאָרונ=גען אויף די בעסטע בעדינגונגען, מאַכט די קאָנטאָ און גיט אַרויס אַוואַנסען אויף אינקאַסאָ

ערלעדיגט אַלץ פּינקטליך און רעעל.
די באַנק איז אָפען פון 9 ביז 2 מיטאָג

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דעם געערטען פובליקום, אַז אונזערע לוקסוס-סאַמאָכאָדען פון דער מאַרקע „Brockway" אויף 24 פּערזאָן האָבען אָנגעהויבען קורסירען פון 10-טען מאַי 1930. די סאַמאָכאָדען פאָהרען יעדען טאָג פּינקטליך פון לאָדז, לאַגעווניצקאַ גאַס 49 №

קיין וואַרשאַ אין דער פריה 6.30, 7.30, 8.30, — זונטאָג ד. 16 ד. ח. הויבט אָן צו קורסירען אַ לוקסוס-סאַמאָכאָד פון דער מאַרקע „Brockway" 5.30 אָוונד.

פון וואַרשאַ קיין לאָדז געהען אָפּ טעגליך פון דער גזשיבאָווסקאַ 38 7.20 פריה, 5.30 אָוונד, 6.30 אָוונד.

צום אָרט פון די סאַמאָכאָדען פאָהרען צו אַלע טראַמוואַיען. פאַר די אָפּגע-צאָהלטע באַגאַזשען זענען די סאַמאָכאָדען-אייגענטימער פאַראַנטוואָרטליך. האַנד-באַגאַזש ווערט נישט גערעכענט.

מיט אַכטונג
י. גאָלדבערג, ש. ראָזענבערג און ב. מייזנער.

טעלעפאָנישע אינפאָרמאַציעס: אין לאָדז טעלעפ. 177-49, אין וואַרשאָ טעל. 768-13

וואַרנונג!

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז דאָס פּאַטענטען-אַמט פון דער רעפּובליק פוילען, אַנערקענט מיר אונטער נומער 2096 דאָס אויסשליסליכע רעכט אויף גאַנץ פוילען צו פּראָדוצירען דאָס אַרט דרוקען שקאַרפּעטען וועגדע-פּלאַטירטע מוסטערן מיט (שפּליט-זוילען), דאָס הייסט, אַז די סטאָפּע ווערט געדרוקט נאָר די אויבערשטע העלפט, און די זויל בלייבט ריין נישט בעדרוקט.

איך וואָרען דעריבער אַלע די פּערזאָנען, וואָס האָבען בדעה דאָס אַרט דרוקען מיר נאָכצומאַכען וועלען צוגעצויגען ווערען צו גערעכטליכע פאַראַנט-וואָרטליכקייט לויט דעם אוסטאַוו צו בעקעמפען אינערליכע קאָנקורענץ.

מיט אַכטונג
מ. מאַרדקאָוויטש און י. ד. וואַראַצלאַווסקי
לאָדז, פּולנאָצנאַ № 16

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 בזי 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אַדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. pocz. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 100-57, אַדמיניסטראַציע 100-47

גוט צו די וואַהלען!

צו דאַרפען מיר אונז ערשט פאָר-שטעלען אונזער פּראָגראַם? דאָס איז דאָך דאָס פּראָגראַם, וואָס האָט זיך אַזוי טיף איינגעקריצט אין'ם בעוואוסטזיין פון יעדען יוד, און ער איז געוואָרען אַנ'-אונצערטיילבאַרער בעשטאַנד-טייל פון דער יודישער וועלט-אַנשויאונג. דאָס דאָזיגע פּראָגראַם נעמט דאָך אַרום דאָס גאַנצע לעבען און דעם גאַנצען-געדאַנקען גאַנג פון'ם יוד, אָנהויבענדיג פון די טאָג-טעגליכע דאגות וועגען שטיקעל-ברויט, ביז צו די ברייטעסטע האָפנונגען אונזערע אויף דעם ווידער-אויפבוי פון א"י. דאָס איז דאָס פּראָגראַם, וואָס געהט אַזוי טיף, קאָנסעקווענט און אויסגע-האַלטען צו דער ווידער-אויפלעבונג פון יודישען פאָלק. דאָס איז דאָס פּראָגראַם וואָס שטרעבט אויסצוהיילען און געזונד-צומאַכען גייסטיג און פיזיש דעם יוד, צו מאַכען איהם פאַר א געזונדער רינגעלע אין דער משפחה פון די פעלקער.

מיר פאָדערן פון דער מלוכה נישט בלויז א טעאָרעטישע אָנערקענונג פון די בירגערליכע רעכט, נאָר אויך אויס-צופיהרען זיי אויף דער גאַנצער ליניע אין פּראַקטישען לעבען, אַז מיר זאָלען זיין גלייך צו די אַנדערע בירגער; מיר פאָדערן פון דער מלוכה, אַז נישט בלויז, מען זאָל אונז נישט מאַכען קיין שטע-רונגען, נאָר זי זאָל אַקטיוו מיטהעלפען צו דער ענטוויקלונג פון אונזערע נאַציאָ-נאַלע טראַדיציעס און קולטור, פון אונ-זער רעליגיע און אונזער שפּראַך. מיר פאָדערן פון דער מלוכה, אַז זי זאָל זיך זאָרגען וועגען אונזערע הצטרכות'ן, פּונקט אַזוי, ווי זי זאָרגט וועגען די הצטרכות'ן פון די אַנדערע בירגער. מיר פאָדערן פון דער מלוכה א נאַציאָ-נאַלע יודישע קהלה, וועלכע נעמט אַרום, לויט איהר מהות אויך אונזער רעליגיע-זען לעבען. און די דאָזיגע קהלה זאָל זיין פערבונדען מיט דעם יודישען נאַ-ציאָנאַל-ראַט.

טראָגענדיג גערן א טייל פון דער שטייער-משא, פאָדערן מיר אָבער, אַז די דאָזיגע לאַסט זאָל נישט זיין שווע-רער, ווי אונזערע עקאָנאָמישע כוחות קענען אויסהאַלטען. מיר פאָדערן אויך, אַז די מלוכה זאָל אונז פערזיכערען די פּרנסה-מעגליכקייטען און דערפאַר זאָל נישט דאַרפען ליידען אונזער רעליגיע און אונזער אַלטע טראַדיציע.

מיט איין וואָרט — מיר פאָדערן פון דער מלוכה, אַז זי זאָל בנוגע יודען אויספיהרען די פאַרשריפטען פון דער קאָנסטיטוציע, וועלכע גאַראַנטירט אונ-זער פולקאָמע בירגערליכע און נאַציאָנאַ-לע רעכט.

און אַלס בירגער פון דער מלוכה מיט גלייכע רעכט און מיט גלייכע פליכטען, שטרעבען מיר, אַז פּוילען זאָל רעגירט ווערען לויט אַנ'אויפריכטיגען דעמאָקראַ-טישען סיסטעם, וואו דער פּאַרלאַמענ-טאַריזם זאָל נישט קרעמפּירט ווערען. וואָרום די געשיכטליכע ערפאַהרונג האָט אונז שוין געלערנט, אַז נאָר אַזעלכע מלוכות האָבען דערגרייכט א הויכע שטו-פע פון ענטוויקלונג; און מיר שטרעבען, אַז פּוילען זאָל שטעהען אין דער ער-שטער רייה פון די שטאַרקע, קולטורעלע און ציוויליזירטע מלוכות. נאַטירליך שטערט דאָס גאָרנישט, אַז אין אונזער קאָנסטיטוציע זאָלען געשאַפען ווערען אַלע גאַראַנטיעס פאַר א שטאַרקע אוי-טאָריטעטע רעגירונג.

און אויב עס וועט זיך אַרויסווייזען פאַר נויטיג צו מאַכען ענדערונגען אין דער קאָנסטיטוציע, כדי צו שטאַרקען דעם אויטאָריטעט פון דער רעגירונג, טאָרען זיי אָבער נישט טרעפען אין די הויפּט-יסודות פון א דעמאָקראַטיש-פּאַר-לאַמענטאַרישער אָרדנונג.

אָט דאָס איז אונזער פּראָגראַם, וועל-כען מיר פערטיידיגען ביי יעדער געלע-גענהייט און אויך איצט ביי די וואַהלען צו די נייעגעוועהלטע קערפּערשאַפטען.

און דעריבער זענען מיר געגען די אַלע הינטער-כוונות פון די, וואָס שטרעבען צו צובריקלען די יודישע שטימען. מיט אויפרעגונג וואַרפען מיר אָפּ די אַלע שעדליכע און געפעהרליכע המצ-אות. אָהן אונטערשייד, צי מען פּראָפּאַ-גאַנדירט זיי שטילערהייד און דער שטיל, אָדער אָפען, בקול רם אין די וואַהל-אויפרופען.

דער יודישער וועהלער איז א בעל-הבית איבער זיין שטים און ער וועט זי אָפּגעבען פאַר דעם, וועמען ער האָט שוין דריי מאָל אויסגעוועהלט.

יודען! לאָזט אייך אויך נישט איינ-רעדען, אַז אונזער יודישער מאַנדאַט איז אַזוי זיכער, ווי ער וואָלט שוין גע-ווען ביי אונז אין דער טאַש, און דעריי-בער וועט נישט שאַטען, וואָס א טייל פון אייך וועלען נישט געהען צו די וואַה-לען. — דאָס איז נישט אמת! דער יו-דישער מאַנדאַט אין לאָדז וועט נאָר דאַן זיין געזיכערט, אויב איהר אַלע וועט אייך אַרויסרייסען פון דער אַפּאַטיע און געהען היינט צו די וואַהלען און אָפּגע-בען אייער שטים אויף דער ליסטע נומער 17.

נייעס פון ארץ ישראל

נישט-אויפגעקלערטער מאָרד פון ענגלישען סערזשאַנט אין ארץ ישראל

ירושלים, (יט"א)

דער חיפה'ער אויספאָרשונגס-ריכטער האָט בעענדיגט די דריטע אַרבעט, וואָס זענען מיט א צייט צוריק אָרעסטירט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן מאָרד פון חיפה'ער בריטישען פּאָליציי-סער-זשאַנט סיגנאַלמאַן. אַזוי אַרום איז ביז-אויצט נישט אויפגעקלערט געוואָרען דער דאָזיגער רעטזועלהאַפטער מאָרד, וועגען וועלכען מען האָט מיט א צייט צוריק פיל גערעדט אין א"י, בעזונדערס, ווייל דער סערזשאַנט איז ערמאָרדעט געוואָ-רען בעת א שפּאַציר מיט א יודיש מיי-דעל.

„האריץ" וועגען דער לעצטער זיצונג פון ציוניסטישען אַקציאָנס-קאָמיטעט

ירושלים, (יט"א)

אַרומרעדענדיג דעם בעשלוס פון ציוני-סטישען אַקציאָנס-קאָמיטעט צו בעש-טימען א פּאָליטישע קאָמיסיע ביז דעם קאָנגרעס שרייבט „האריץ": „זאָלען די רעוויזיאָניסטען פאָרזיצען זייער אַבסטי-נענץ, אויב זיי ווילען, ווי זשאַבאָטינסקי האָט ערקלערט אין וואַרשע, אַדמיניסטראַ-טען נאָר אין א רעוויזיאָניסטישע עקזע-קוטיווע. די ציוניסטישע עקזעקוטיווע מוז אָבער פערשטאַרקט ווערען דורך צוציהען די פיהרער פון דער פעראַנט-וואָרטליכער אָפּאָזיציע".

די לעצטע שאַנסען פאַר די היינטיגע וואַהלען

אָפּקלאַנגען פון דער פּוילישער פּרעסע

געבעטען, אין לעצטען טאָג פאַר די וואַהלען האָט שוין די פּוילישע פּרעסע אָפּגעגעבען די לעצטע שאָסען און די געגנערישע פּאָזיציעס. אין „ראָבאָטניק" איז דאָס מאָל געוועזען דער שיסער דער אַלטער סיים-מאַרשאַלעק דאַשינסקי אַליין.

אין זיין אַרטיקעל „לאָמיר שטימען, ווי עס בעפעהלט אונז דאָס געוויסען", שרייבט ער אַזוי:

„אויב א טייל מענשען איז ערלויבט צו טון אַלץ און די אַנדערע גאָרנישט, רעמאָראַליזירט עס די ערשטע און די צווייטע. עס ענטשטעהען דאַן 2 וועלטען, אָפּגעטיילט איינע פון דער צווייטער מיט א תהום פון שנאה און פעראַכטונג. די געזעצליכע קען אַזעלכע אָפּגרונדען, זאָ-געדיג: „צוליב דער אומגערעכטיגקייט קומען אום די פעלקער". נישטאָ קיין אמת'ע, דויערהאַפטע מלוכה-אָרדנונג, וואָס שטיצט זיך אויף פיזישער געוואַלט, וועמען עס קומט צו הילף די אָפּגאַרעטע. עס איז פיל לייכטער איינעם איבערצו-טראָגען א פיזישען קלאַפּ, ווי די נידער-טרעכטיגע „אויסטייטשונג", ווי דאָס טריומף-געשריי פון דעם געדוננענעם לאָ-בוז, וואָס בעזונגט דעם דאָזיגען פיזישען קלאַפּ. מענשען קאָנען גרינגער איבער-טראָגען דעם קלאַפּ פון'ם שטעקען, ווי די אונדעלאָקאַגיע פון'ם שטעקען. גיב אָפּ דיין שטים, ווי עס דיקטירט דיין געוויס-סען. מען וועט דיר, אַרבייטער, בויער און אינטעליגענט, זאָגען, אַז די וועסט פערלירען דיין ברויט, אַז די וועסט ליי-דען מאַטעריעלע היזקות. גלויב נישט די דאָזיגע נידערטרעכטיגע שטימען. מען וועט דיר צוזאָגען אַנ'אויסלענדישע הלואה, אויב די וועסט וועהלען געראַדע-זאַמע דעפּוטאַטען. פּאַק דאָס, פּרודער, אַרויס צווישען די באָבע-מעשיות.

מען וועט דיר דערצעהלען, אַז די וועסט בעקומען א גאולה-פּרענגענדע, נייע קאָנסטיטוציע, אויב די וועסט נישט הערען די שטים פון דיין געוויסען. גיב א טראַכט וועגען עפּיס גרעבערס אויף דער פּליינצע, אַז די זאָלסט לייכטער קאָ-נען אַריבערטראָגען די טובות פון דער דאָזיגער צוגעזאָגטער קאָנסטיטוציע..."

און דאַשינסקי ענדיגט זיין אַרטיקעל: „זיי נישט קיין דיפּלאָמאַט, זיי נישט קיין טרוס, זיי נישט קיין צו גרויסער פּאָליטיקער, זיי אַנ'עהרליכער וועדלער, וואָס שטימט פאַר זיינע פערטרויאונגס-מענשען. שטים אַזוי ווי עס דיקטירט דיר דיין געוויסען!"

דעם לעצטען שאָס האָט שוין אויך נאַטירליך אָפּגעגעבען די ענדעקישע „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ". דער ענדעקי-שער גראַנאַט איז אָבער נישט קיין נייער. ער איז אַרויסגענומען אַזש פון אַלטען טעסטאַמענט. די ענדעקישע צייטונג שטעלט זיך, נעמליך, אָפּ דערויף, וואָס די קאָאַליציע, וועלכער עס געהט נאָך דער עיקר אין ענדערן די קאָנסטיטוציע, איז בעת דער וואַהל-קאַמפּאַניע נישט אַרויס מיט קיין שום פּראָיעקט פון א נייער קאָנסטיטוציע.

מיט 2 און א האַלבען חודש צוריק — שרייבט דער ענדעקישער אָרגאַן — איז פונאַנדערגעלאָזט געוואָרען דער פריער-דיגער סיים מיט'ן מאָטיוו, אַז ער האָט זיך נישט אַרויסגעוויזען פאַר פעהיג אַרויסצופיהרען די רעפאָרמען פון דער קאָנסטיטוציע. ס'האָט זיך דאַן געקאָנט שאַפען דער איינדרוק, אַז די געגנער פון פריהערדיגען סיים וועלען אין דער וואַהל-קאַמפּאַניע אַרויסטרעטען מיט אַ-איינגעגעם קאָנסטיטוציע-פּראָיעקט; אַז ענדליך, נאָך 4 און א האַלב יאָהר, וועלען זיי אַרויס מיט קלאָרע און דייטליכע דבורים. און דערווייל? מען רעדט גאָר נישט וועגען דעם, אָדער מען רעדט אַזוי, אַז איינס איז סותר דאָס צווייטע. און ווידער זאָגט מען צו, אַז די בעסערע אָרדנונג וועט אין פאַל פון „גינסטיגע" וואַהלען אַרויסשפּרינגען פון זיך אַליין. און צי איז פאַראַן א סך אַזעלכע נאַאיווע, וואָס גלויבען דערין?"

„גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" עצה'ט נאַטיר-ליך די וועהלער, אַז אויב זיי ווילען באמת האָבען א גוטע און וואוילע קאָנסטיטו-ציע אין לאַנד און כל טוב, זאָלען זיי שטימען נאָר פאַר די ענדעקעס.

אָבער צי זענען פאַראַן א סך נאַאיווע וואָס גלויבען דערין?"

* * *

די סאַנאַטאָרישע „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ" האָט נאַטירליך צו שיסען אין צוויי ריכ-טונגען: אויף רעכטס אין די ענדעקעס און לינקס — אין צענטראָלעוו און דער עיקר אין פּ.פּ.ס. און אינדער גלייכצייטיגען לייט-אַרטיקעל רעכענט זיך טאַקע אָפּ דער אָרגאַן פון דער סאַנאַציע מיט די אָפּאָזיציאָנעלע ריכטונגען אויף אַזאַ שטייגער:

קוקענדיג אויף די רעאַלע מעשים פון דער רעגירונג האָבען אויפגעהערט צו גע-פינען אַנ'אָפּקלאַנג די פּאָמפּאַסטישע געשרייען פון די ענדעקעס וועגען קאַמף מיט די דייטשען, וועגען דער פערטיידי-גונג פון די מערב-קרעסען, וועגען דער האַלטען דעם צוטריט צום ים, וואָרום מיר האָבען אַנשטאָט דעם געשריי אויס-געבויט די פּוילישע פּאָרט-שטאָט גדיניע, די באַהן, וואָס פערבינדט שלעזיען מיט'ן ברעג פון ים און אויסגעפיהרט א ריי אַנדערע אַרבייטען, וואָס זיינען כּמעט דויטיגער ראָט א סך, א סך מעהר חשיבות ווי די מיטינג-רעזאָלוציעס און אַלע ענ-דעקישע פּורדעס".

„אויב עס האַנדעלט זיך ווידער — שרייבט ווייטער די דערמאָנטע צייטונג — וועגען לינקען פליגעל פון דער אָפּאָזיציע, וועלכע האָט אונז פערשריגען אַלס פּראָ-גראַמלאָזע, קאָנען מיר איצט פעסטשטע-לען, אַז דער דאָזיגער פליגעל איז גע-בענטשט פון גאָט נישט מיט איין פּראָ-גראַם נאָר מיט גאַנצע צוויי. איינעם פאַר'ן „צענטראָלעוו", פאַר איהרע שות-פים פון פּיאַסט, נ.פּ.ר. און כ.ד., און איי-נעם פאַר צערבע'ן און קראָנגיג'ן פון דער דייטשער אַרבייטס-פּאַרטיי. וואָרום מיט איין פּראָגראַם קען מען נישט מאַכען, אַז פון איין זייט זאָל צופרידען זיין ראַ-טאַי און פון דער צווייטער זייט — דער דייטש צערבע".

די צייטונג רעכענט ווייטער אויס די פערדינסטען פון סאַנאַציע-לאַגער און פון דער איצטיגער רעגירונג, וועלכע האָט בעגרענעצט ביז א מינימום די אַרבייטס-לאָזיגקייט אין פּוילען און אין דער שווע-רער קריזיס-צייט איז אויך געלונגען צו דערהאַלטען די סטאַביליזאַציע פון אונ-זער וואַלוטע.

אָט אַזוי לויבט יעדער צד זיך אַליין.

וואָס דער וועהלער וועט צו דעם אַלעם זאָגען — וועלען מיר מאָרגען זיך דער-וויסען.

די יוד. אינדוסטריען אין אמעריקא געהען באַרג אַראָפּ

(א בריוו פון ניו-יאָרק) -:- פון ד. ל. מעקלער

יודען האָבען אודאי נישט וואָס זיך צו בעקלאָגען אויף זייער עקאָנאָמישער מערכה אין אמעריקא. זיי האָבען אין אמעריקא אָהן צווייפעל פילע פּאָליטישע און רעליגיעזע פרייהייטען.

עס איז אפשר נאָרנישט אמת, אַז יו-דען לעבען אין אמעריקא אונטער ספּע-ציעלע עקאָנאָמישע בעדינגונגען, אַז עס איז דאָ אַזאַ זאַך, ווי א ספּעציעל-יודישע עקאָנאָמיק, ווי מאַנכע וואָלטען וועלען האָבען.

אין תוך זענען יודען אונטערגעוואָרפען די זעלבע בעדינגונגען, ווי אַלע אַנדערע אין לאַנד. אויב עס איז דאָ א געוויסער חילוק, איז עס גיכער צוליב אינערליך-יודישע סיבות, ווי צוליב דרויסענדיגע. יודען זענען נישט אַרויסגעשטויסען גע-וואָרען פון געוויסע אינדוסטריען און איינמערנעהמונגען. נאָר האָבען זיך צו זיי אַליין גענומען. יודען פאָלגען דאָרט גיכער נאָך זייערע איינענע נייגונגען און נוצען אויס די מעגליכקייטען פון לאַנד, לויט זייער איינענעם פרייען ווילען, איי-דער צו ווערען געטריבען צו געוויסע פּרנסות דורך דרויסענדיגע סיבות.

דער פאַקט בלייבט אָבער, אַז יודען האָבען אויפגעבויט און זיי קאָנטראָלי-רען געוויסע אינדוסטריען, וואָס קאָנען שוין באַלד בעטראַכט ווערען אַלס ריין-יודישע. צו דער פערשידענאַרטיגקייט פון די דאָזיגע אינדוסטריען ווייזט אויך דעם יודישען כאַראַקטער, איז אַנ'אַנדער פראַגע. די אינדוסטריען האָבען בשום אופן קיין שייכות נישט איינע צו דער אַנדערע און האַרפען צום ווענינסטען ווייזען די פיליטינגקייט און צוגעפּאַסט-קייט פון יודען אין דער אינדוסטריעלער וועלט.

די קינאָ-אינדוסטריע איז נישט ווענ-גער יודיש, ווי די נאָדעל-אינדוסטריע די דאָזיגע צוויי יודישע אינדוסטריען האָבען אודאי א קליינע שייכות איינע צו דער אַנדערער.

די קינאָ-אינדוסטריע איז די יונגסטע. זי האָט אָבער שוין לאַנג איבערגעשטי-גען די עלטערע — די נאָדעל-אינדוס-טריע, פּונקט ווי זי האָט איבערגעשטיגען אַנדערע אינדוסטריען, ווערענדיג איינע פון די וויכטיגסטע און שטאַרקסטע אינ-דוסטריען אין לאַנד.

און דער צייט, וואָס די נאָדעל-אינ-דוסטריע האָט נישט פּראָדוצירט קיין איינציגען „מאַגנאַט", וואָס זאָל קאָנען בעטראַכט ווערען אַלס נאַציאָנאַלע פי-גור אין דער אמעריקאַנער אינדוסטריע, האָט די קינאָ-אינדוסטריע געשאַפען איי-ניגע מאַגנאַטען פון דעם סאָרט, שטעע-לענדיג זיי צווישען די אַלע אַנדערע קאַ-פּיטאַנען פון דער אמעריקאַנער אינדוס-טריעלער וועלט.

עס האָט דערגרייכט דערצו, אַז א פּאָר פון די יודישע קינאָ-מאַגנאַטען ווערען פערערכענט צווישען די „רעגירער" פון אמעריקא. און זיין פריהערדיגען צעטעל פון 59 און נאָכדעם רעווידירטען צעטעל פון 64, וואָס „רעגירען" אין אמעריקא, וואָס דער געוו. אַמבאַסאַדאָר דושעראַרד האָט לעצטענס פערעפענטליכט, געפינען זיך צוויי יודישע קינאָ-מאַגנאַטען — ה. מ. וואַרנער און אַדאָלף צוקאָר — די צוויי שטאַרקסטע און מעכטיגסטע קינאָ-פירמעס אין אמעריקא, און טאַקע אין דער גאַנצער וועלט.

דאָס בעווייזט, אַז דער יונגערער דור פון יודישע אינדוסטריעלער אין אמע-ריקא קאָנען זיך פערגרעסערן ווייטער און אויסוואַקסען פיל גרעסער און שטאַר-קער ווי דער פריהערדיגער דור.

די קינאָ-אינדוסטריע איז איינענטליך אוועק אויפ'ן זעלבען וועג, ווי אַלע אמע-ריקאַנער אינדוסטריען, זי איז געוואָרען שטאַרק צענטראַליזירט דאָס, וואָס די נאָדעל-אינדוסטריע, למשל, איז קיינמאָל נישט געוואָרען. קינאָ-אינדוסטריע איז אין אמת'ען געוואָרען א ווירקליכער טרעסט, און עס איז אפשר צוליב דעם, וואָס זי איז געוואָרען אַזוי מעכטיג און האָט געגעבען יחידים די געלעגענהייט צו ווערען דאָס, וואָס זיי זענען געוואָרען, אין דער צייט, ווען די נאָדעל-אינדוס-טריע איז נאָך אַלץ געבליבען דעצענ-טראַליזירט און איז צובראָקעלט און צו-פּיצעלט, ווי זי איז עס געווען מיט יאָה-רען צוריק.

עס איז אָבער מאָדנע: און דער מעכ-טיגסטער און מאָדערנער יודישער קינאָ-אינדוסטריע האָט זיך לעצטענס אָנגע-הויבען ברעקלען. עס האָבען אָנגעהויבען פאַלען „קאָרפּאָן-קעפּ".

אָט איז נישט לאַנג געפאַלען אַזאַ מעכטיגע פיגור אין דער קינאָ-וועלט, ווי וויליאַם פאָקס, און שוין רעדט מען וועגען דער מעגליכקייט, אַז אויך די מעכ-טיגע ברידער וואַרנער זאָלען פאַלען.

דער קאַמף, וואָס האַלט זיך און פיר-נאַנדערוויקלען, גיט אַנ'אָנדייטונג, אַז מען פערנעהמט זיך געגען די ברידער וואַרנער פּונקט אויף דאָס איינענע, ווי מען האָט זיך גענומען פערנומען געגען פאָקס'ן. דאָס הייסט איינפאַך, אַז מען וויל פון זייערע הענד אַרויסנעהמען די קאָנטראָל איבער דער גרויסער פירמע, וואָס זיי האָבען אויפגעבויט.

און אַזאַ פאַל הייסט עס שוין נישט, אַז עפּיס זענען די פינאַנצען פון דער פירמע נישט אין אָרדנונג, אַז די גע-שעפטען געהען נישט, ווי עס דאַרף צו זיין, אָדער אַז עפּיס אַנדערש האָט זיך דאָרט פערבראָכען. עס הייסט איינפאַך, אַז עמיצער האָט זיך פערנומען די אויפ-בויער פון דער קאָמפּאַניע צו בעזייטיגען, כדי איבערצונעהמען די קאָנטראָלע.

מיט פאָקס'ן האָט עס אויך פּאַסירט. אַלץ איז געגאַנגען כשורה. פאָקס האָט זיך געקאָנט פערגלייכען מיט די ברידער וואַרנער און מיט דער „פּאַראַמאַונט", וואָס ווערט קאָנטראָלירט פון אַדאָלף צו-קאָר.

די דריי האָבען איינענטליך קאָנטראָ-לירט די גאַנצע קינאָ-אינדוסטריע. און איצט... איצט, זעהט אויס, פערמעסט מען זיך אויפ'ן זעלבען שטייגער געגען די ברידער וואַרנער.

ווייזט עס אויף יודישע מאַכטלאָזיג-קייט און מעגליכער אונפעהיגקייט צו גרייכען דעם סאַמע הויך פון אינדוס-טריעלער ענטוויקלונג אין אמעריקא?

עס איז שווער צו ענטפערן אויף דעם. די געשעהענישען אין דער קינאָ-וועלט זענען אַזעלכע, וואָס דאַרפען גענוי שטו-דירט ווערען פון יעדען, וואָס אינטערעס-סירט זיך מיט די „יודישע" אינדוס-טריען אין אמעריקא און מיט יודען אין די אמעריקאַנער אינדוסטריען.

יעהרליכע קאָנפערענץ פון יודיש-אמעריקאַנער קאָמיטעט

ניו-יאָרק. (יטא) דער אמעריקאַ-נער-יודישער קאָמיטעט אונטער'ן פאָר-זיץ פון ד"ר צירוס אַדלער האָט היינטי-גען מאָנטאָג אָפּגעהאַלטען זיין 24-טע יעהרליכע קאָנפערענץ. אויף דער קאָנפע-רענץ זענען בעטראַכט געוואָרען די מעג-ליכקייטען פון בעקעמפען די אַנטיסעמי-טישע בעוועגונג אין אייראָפּא. עס איז אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע, וואָס דריקט אויס די ענטוישונג פון אמעריק-קאַניש-יודישען קאָמיטעט, דאָס אַזאַ פיל טור-רייך פאָלק, ווי דאָס דייטשע, לאָזט זיך בעאיינפלוסען דורך אַנטיסעמיטי-שער פּראָפּאַגאַנדע. און א צווייטער רע-זאָלוציע ווערט אויסגעדריקט די טיפסטע ענטוישונג צוליב דעם לעצטען בריטישען „ווייס בוך". די רעזאָלוציע זאָגט צו דער יודישער „אַגענץ" פולע צוזאַמענאַרבייט פון קאָמיטעט מיט'ן צוועק צו דערגריי-כען אַנ'ענדערונג פון דער בריטישער א"י פּאָליטיק. ד"ר צירוס אַדלער איז ווידער געוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענט פון קאָמיטעט. אַלס ווייצע פּרעזידענטען זענען ווידער געוועהלט געוואָרען ה' יוליוס ראָ-זענוואַלד און אירווינג לעהמאַן.

א פּאַרק אויפ'ן נאָמען פון אַלבערט קאָהן אין תל-אביב

אין אַנ'אינטערוויו מיט'ן פאָרשטע-הער פון „האריץ" האָט דער פּוילישער ראַבינער-ראַט ד"ר בערנאַרד דוויזנער מיטגעטיילט, דאָס דער לאָדזער אינדוס-טריעלער אשר כהן האָט געשענקט 2000 פונט אויף צו גרינדען אַנ'עפענט-ליכען פּאַרק אין תל-אביב אויפ'ן נאָמען פון זיין זוהן אַלבערט, וואָס איז מיט א צייט צוריק דערהרג'עט געוואָרען.

כאַראַקטעריסטישער קאָרעספּאָנדענץ אין „זשורנאַל דע זשענעוו"

וועגען דעם יודישען איינפלוס אויף די עפענטליכע מיינונג

גענף, (יט"א)

די איינפלוסרייכע שווייצאַרישע צייטונג, וועלכע האָט איצט דאָ גרויסען איינ-פלוס אויף די פעלקער-בונד-קרייזען, „זשורנאַל דע זשענעוו" פערעפענטליכט אַנ'אַרטיקעל פון איהר לאָנדאָנער קאָ-רעספּאָנדענט ווילסאָן האַריס, וועלכער שילדערט די דיסקוסיע, וואָס ווערט לעצ-טענס געפיהרט אַרום דעם „ווייס בוך" פון דער ענגלישער רעגירונג מכח דער א"י-פּאָליטיק. דער אַרטיקעל ענטהאַלט פאָלגענדע בעמערקענסווערטע שטעלען: „אין דער דיסקוסיע אַרום „ווייס בוך" איז נישטאָ קיין גלייכהייט. די אַראַבער זענען נישט פעהיג זיך צו לאָזען הערען. די יודען האָבען בעזונדערע רייכע מיט-לען, וואָס ערמעגליכען זיי בעאיינפלוסען די עפענטליכע מיינונג, נישט נאָר אין ענגלאַנד נאָר אויך אויף דער גאַנצער וועלט. די יודען האָבען אין לאָנדאָן אַנ'-אַגענטור פאַר פּובליציסטיק און פּראָפּאַ-גאַנדע, וואָס אינפאָרמירט די גאַנצע פּרעסע וועגען ציוניזם און רעאַגירט גלייך אויף יעדע אַנטי-ציוניסטישע אַרויסטרעטונג. דער ערפאָלג, מיט וועל-כען די עפענטליכע מיינונג איז שנעל מאָביליזירט געוואָרען געגען „ווייס בוך", איז פשוט צו בעוואונדערן. עס איז שווער צו בעשטימען און וואָס פאַר א מאָס באַלדווין, טשעמבערליין, עמערי, סמוטס און לאָיד דזשאָרדזש זענען פאַר זייער אַרויסטרעטונג געגען „ווייס בוך" זענען געוואָרען בעאיינפלוסט דורך זייע-נע אָנרעגונגען. יעדענפאַלס וועט קיי-נער ערנסט נישט גלויבען, אַז די אַלע אַרויסטרעטונגען טראָגען א ריין-ספּאָנטאַ-נישען כאַראַקטער. און דעם איינציגען פאַל פון פּראָטעסטירען ווענען דעם „ווייס בוך" נאָר נישט וואָס פאַרצוואַר-פען די יודען. זיי דינגען דער ארץ-ישראל זאַך מיט אַלע מיטלען, וועלכע זיי בעזי-צען. עס איז אָבער קלאָר, דאָס די עפענטליכע מיינונג געפינט זיך אין גע-פאַהר צו פאָרמולירען איהר שטעלונג נאָר איינזייטיג פון אויפקלערונגען פון אַ צד. די א"י-פראַגע האָט בעוויזען פאַר דער וועלט, וואָס פאַר א מאַכט עס בעזיצט אַזאַ אַגענטור, וועלכע איז מעכטיג אויף דער גאַנצער וועלט. די דאָ-זיגע פּראָפּאַגאַנדע קאָן אונטערדריקען דעם פּרעסטיזש פון דער ענגלישער רע-גירונג נישט נאָר אין גרויס בריטאַניען נאָר אויך אין די פּראָווינצען שטאַטען און אַנדערע לענדער. די יודישע זאַך קען זיך אין דעם פאַל זיין פאָלשטענדיג געראַכט, זייערע מאַטיווען גאַנץ נאָבעל, אָבער זייער איינפלוס קאָן דאָך אויך מאָביליזירט ווערען פאַר א שלעכטע זאַך. דעריבער טאַקע רופט אַרויס אַ פיל לענגער די דעמאָנסטראַציע פון קראַפט פון דער יודישער אַגיטאַציע ערנסטע רעפלעקסיעס".

פּעלץ-וואַרען

קען מען קויפען אַמביליגסטע און אויף די בעסטע בעדינגונגען נאָר ביי דער לאַנגיעהריגער פירמע

L. B. FEFER, Wschodnia 42, Tel. 178-04

בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל געפינט זיך אויס'ן אָרט. די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט פּינקטליך און רעעל.

הייזער פאַר 500 יודישע אַר-בייטער אין ארץ-ישראל

ירושלים, (יט"א)

דער אַרבייטס-דעפּאַרטאַמענט פון דער יודישער „אַגענץ" האָט די טעג אַסיגנירט 5,400 פונט אויף צו בויען הייזער און באַראַקען און פערשידענע קאָלאָניעס פאַרקרוב 500 יודישע אַרביי-טער. די הייזער וועלען געבויט ווערען הויפּטזעכליך אויף דעם באָדען פון יודי-שען נאַציאָנאַל-פאָנד.

בילדלעך און סצענעס אין ארץ ישראל

נאכ'ן פערעפענטליכען דאס „ווייסע בוך"

ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט"
פון ע. ד. גוטיין

...אז א יודיש לעבען און ארץ-ישראל איז איצט א אוממעגליכע זאך און עס פעלט נישט מעהר ווי אויסוואנדערען...

עס איז אמת, אז עס זענען ביי אונז דא געוויסע פעסימיסטען, וועלכע מעגה'ן...

איז'ס טאג ווען די לאנדאנער און ניו-יארקער צייטונגען האבען געדרוקט פאלעסטינער נייעס און מעהאנדעלט דאס „ווייס בוך" אין לייט ארטיקלען, זענען די פאלעסטינער צייטונגען געווען פערנומען מיט דוישלער'ן, מיט א מינען און אוי-דיים אדער מיט א מארד-פראצעס און קיין מארט איז נישט דערמאנט געווארען וועגען דער גרויסער פראגע, וואס איז פאר אונז א לעבענס-פראגע פאר אונזער פאלק...

(ימ"א)

דער בעסטיאלישער צאר,

וועלכער איז געטויט געווארען דורך זיינע אייגענע זיהן

(נייע ארכיוו-מאטעריאלען וועגען טויט פון צאר פאוועל)

אז יעקאטערינא די צווייטע, זייענדיג נאך א קרוין-פרינצעסין, האט אפגעלעגט מיט איהר מאן פיאטער (שפעטער, צאר פיאטער דער דריטער) 9 יאהר צייט און קיין קינדער זענען נישט געווען, האט איין מאל די שוויגער איהרע, זיך אפגערופען צו איהר שוין יעקאטערינא'ן אזוי: ...

(דער המשך קומט)

אהין זאלט

ד"ר גערסאנ'ס דיעטע

פון
ד"ר מ. כמיעלניצקי

II.

כמעט אין פרינציפ איז ד"ר גערסאן א וועגעטאריאנער, פונדעסטוועגען ערלויבט ער דאך אין זיין דיעטע קליינע פארציעס פרישע פלייש, אמבעסטען רויח אדער אפגעקאכט צוגעבראטען, אויך קליינע פארציעס לעבער, מוליך און מארך...

סאן אליין און פון זיינע בעגייסטערטע תלמידים, קומט עס אויס, אז אלס א היילמיטעל האט די דיעטע פון ד"ר גערסאן בכלל נישט קיין גרענעצען...

(דאס ווייטערע קומט)

דאס איז די נומער,
פאר וועלכער אלע
יודען אין לאדז
17
שטימען היינט

די פרוי

(ראמאן)

פון
א. י. גראדזענסקי

(2-טע פארטזעצונג)

אבער יעפים פלעגט זיך בלויז פערגעניגען, זאכאמאל א בורטשע טון:
— ענטשולדיגט...
און אין שוין געווען אויף יענער זייט טיר.

שטאל פאר מענש לורער, ווען נישט די שעהנע פרויען? — פלעגט ער אפלייקענען יעפים'ס אסקעטיזם. — פרויען זענען בעשאפען געווארען נאר אויף צו ליבען זיי, אויף צו קושען זיי, און אויף צו בעזינגען זיי און פערגען...

3

(המשך קומט)

לאדז 16 נאוו. 1930
זונטאג כ"ה מרחשון תרצ"א
פ' תולדות
זון אויפג. גג: 6,55
זון אונטערג. אנג: 3.47

טאג-כראניק

נאר 29 קילאמעטער גאסן מיט עלעקטרישע ליכט

דער מאגיסטראט האט שוין פערענדיגט דעם הוי-יאהריגען פלאן צו בע[לייכ]טען די גאסען פון שטאט. סך-הכל [הא]בען בעקומען עלעקטרישע לאמפען 29 קילאמעטער גאסען, דערונטער בלויז 4 קילאמעטער גאס אין צענטער שטאט.

שרפה אין א דירה

אויפ'ן בוי'עס פון פיעטריקאווער 36 איז אויסגעבראכען א שרפה צוליב א [...]נג פון קוימען, די שרפה האט זיך [אי]בערגעטראגען אין א וואוינונג פון [...]טען שטאק. דער שאדען איז א בע[דיי]טענדער.

גנבה אין „רוך"

(§) עס איז אויסגעפיהרט געווארען אנ'איינברוך אין באהן-בוכהאנדלונג „רוך" אויף זאכאריא 46, פון וואנען עס זענען ארויסגעגנב'עט געווארען זעהר פיל פאפיערסען, וואס זענען געווען בעשטימט פאר די אפטיילונגען פון „רוך".

פון לאדזער האנדעלס-געריכט

—:0:—

פערלענגערט צום לעצטען מאל דער „נאדזאר" פון דער אקציען-געזעלשאפט „יוזעף ריכטער"

סדרה נייע רעגולאציע-אפמאכען

(§) דער לאדזשער אקציען-געזעלשאפט „יוזעף ריכטער" איז, ווי בעוואוסט, אין זיין צייט בעשטימט געווארען א גע-ריכטס-אויפזיכט. דער בילאנס פון דער פירמע האט סוף 1929 בעטראפען 12 מיליאן 775,898 זל. אין די ערשטע 3 חדשים פון „נאדזאר" האט זיך די פי-נאנציעלע לאגע פון דער פירמע אויף אזויפיל פערבעסערט, אז איהרע פאסי-ווען האבען זיך פערקלענערט אויף 540 טויזענד זל. די פירמע האט אבער נישט געקאנט געהעריג סאנירט ווערען, ווייל דער זומער-סעזאן איז געווען א טויטער. צוליב דעם האט דאס געריכט פראלאנ-גירט דעם „נאדזאר" אויף ווייטערדיגע 3 חדשים. אין משך פון דער צייט האט די אונטערנעהמונג פערקלענערט איהרע חובות אויף ווייטערדיגע 402,138 זל. די פאבריק האט געארבייט נארמאל.

איצט האט דאס האנדעלס-געריכט צום לעצטען מאל פראלאנגירט דעם „נאדזאר" פון דער פירמע „יוזעף ריכ-טער" ביז'ן 6. פעברואר 1931.

* * *

אין זיין צייט האבען מיר מיטגעטיילט וועגען אופאדלאשטש, וואס איז ערקלערט געווארען די לעדער-סוחרים העניך און יחיאל יאקובאוויטש (פאלודניאווא 3).

יחיאל יאקובאוויטש האט דערלאנגט אנ-אפאזיציע געגען אופאדלאשטש אויף זיין פערזאן, מיט'ן מאטיוו, אז ער איז נישט קיין האנדלענדיגער. עדות און א דעיענט האבען בעשטעטיגט און געריכט, אז יחיאל יאקובאוויטש איז נאר א בעפאל-מעכטיגטער פון זיין פאטער. צוליב דעם איז דער אופאדלאשטש אויף יחיאל יא-קובאוויטש'ן בטל געווארען. פאר העניך יאקובאוויטש'ן איז ארויסגעגעבען געווא-רען א גלייט-בריף. די אקטיוון פון דער געפאלענער פירמע בעטרעפען 33,815 זל., זייגע נעגומענע קרעדיטען בעטרעפען 246,153 זל. זייערע געלדער מאהנער דערוויל 26 קרעדיטארען אויף א סומע פון 219,260 זל. יאקובאוויטש האט פארגעלייגט צו רעגולירען אויף 15 פרא-צענט, בעצאהלט אין 3 ראטעס אין אנ-דערטהאלבען יאהר. 21 קרעדיטארען האבען זיך ארויסגעזאגט פאר די בעדינ-גונגען און דעם אפמאך האט דאס גע-ריכט בעשטעטיגט.

* * *

דאס געריכט האט אפגעזאגט צו ער-לויבען דער פארבערייט-אונטערנעהמונג „אטמא שטאטלענדער" (ראקיטשינגער 17) צו שליסען א רעגולאציע-אפמאך אויף 50 פראצענט, בעצאהלט אין משך פון 2 יאהר. דעם אפזאג האט דאס גע-ריכט מאטיווירט דערמיט, וואס די פיר-מע איז ביכולת צו רעגולירען אויף דע-בערע פראצענטען און אז דאס אפצאה-לען די רעגולאציע-סומע זאל זי גאראנ-טירען מיט היפאטעק-בטיחות.

* * *

דער אקציען-געזעלשאפט פון וואל- און גומי-אויסארבייטונגען „פ.וו. שווייקערט" איז אין זיין צייט בעשטימט געווארען א נאדזאר אויף 3 חדשים. די פערפליכ-טונגען פון דער פירמע האבען דאן (אין פעברואר ד. י.) בעטראפען 5 און א האל-בען מיליאן זל., בעת די האלב-פאבריקאטען פאזיציעס (פערטיגע סחורות, רויה-שטא-פען, פארבען און אפענע חובות) האבען בעטראפען קרוב 8 מיליאן זל. אויף א ביטע פון דער אקציען-געזעלשאפט איז דער געריכטס-אויפזיכט נאכדעם פרא-לאנגירט געווארען אויף ווייטערדיגע 3 חדשים, ווייל אין ערשטען צייט-אפשניט איז דער פירמע נישט געלונגען צו סא-נירען איהרע פינאנציעלע בעדינגונגען. איצט האט די פירמע „פ. וו. שווייקערט" ווידער דערלאנגט א ביטע וועגען פרא-לאנגירען צום לעצטען מאל איהר „נאד-זאר". זי האט אין משך פון איצטיגען ווינטער-סעזאן אנגעהויבען זיך אויסצו-וויקלען פון דער געקוועלטער לאגע. אין סעפטעמבער האט דער אומזאץ פון דער פירמע בעטראפען 740,192 זל., בעת אין אקטאבער האט דער אומזאץ זיך פער-קלענערט אויף 467,346 זל.

די פראגע וועגען פראלאנגירען דעם נאדזאר וועט דעציזירט ווערען דעם 21. ד. ח.

* * *

די פירמע „הירש בלאוואט", זאקען-פאבריק אויף דער גאס 28 פולק 27, וועלכע האט גענאסען פון א „נאדזאר", האט פארגעלייגט צו רעגולירען אויף 70 פראצענט אין 4 ראטעס. די בעדינגונגען האבען אנגענומען אלע קרעדיטארען. דאס געריכט האט דעם רעגולאציע-אפ-מאך בעשטעטיגט.

* * *

עס איז אויך בעשטעטיגט געווארען א רעגולאציע-אפמאך צווישען דער קאנ-פעקציע-פירמע מ. קירשטיין (פרייהייטס פלאץ 7) און איהרע קרעדיטארען. די פירמע, וועלכע האט גענאסען פון א „נאדזאר" וועט רעגולירען אויף 100 פראצענט אין 4 ראטעס. דאס אפצאהלען די חובות גאראנטירט די פירמע מיט'ן היפאטעק פון איהר הויז.

באנדיטען-אנפאל אויף זאוואדזקא 28

אומבעקאנטער פערברעכער פלעט דעם קאפ פון א געשעפטס-פערקויפערין

(§) אויף זאוואדזקא 26 געפינט זיך [דער] פיאסעצקא'ס בעקערייַ. נאכ'ן שליסען דאס געוועלב, 7 אין אווענד, איז פיא-סעצקא געגאנגען אין גאס ערלעדיגען [...]ינגע זאכען, און אין דער וואוינונג, [וו]אס געפינט זיך אין שכנות מיט'ן גע-שעפט, האט זי איבערגעלאזט איהר אנ-געשטעלטע יוזעפא קוקולא. 8 אווענד איז פיאסעצקא צוריקגעקומען אהיים און בע-מערקט, אז די טיר פון איהר דירה איז אפען און קוקולא איז נישטא און דער היים זי איז אריין און געוועלט מיט אנ-אנגעצונדען לוכט און דארט געפינען אונטער דעם בופעט-טיש ליגען איהר אנגעשטעלטע מיט א גרויסער וואונד אין קאפ. דער פאגאטאוויע-דאקטאר האט די פערוואונדעטע נישט בעוויזען צוריקצו-ברענגען צום בעוואוסזיין, און זי אפגע-פירט אין שפיטאל.

די אויספארשונג האט בעוויזען, אז קוקולא איז געפאלען א קרבן פון א באנ-דיטען-אנפאל. א מאנסביל איז צו איהר אריינגעקומען נאך א פאר „טשאסטעס" און איהר געגעבען א קלאפ מיט א האַ-מער איבער'ן קאפ.

אויף וואסער באדען דער אנפאל איז אויסגעפיהרט געווארען, איז נאך נישט פעסטגעשטעלט.

נאכט-דיזשורנע אפטייקען

פאוולאווסקי. פעטריקאווער 309; האמפערג, גליבנא 50; גליבאווסקי. נא-רוטאוויטש 4; שיטקעוויטש. קאפערניק 26; בארטקיעוויטש, פאמארסקא 10 און פא-מאש, פלאץ קאשטשעלני 10.

ארעסטירט א איינברעכער

אין א טראמוויי אין לאדז

אויפ'ן טראמוויי 4 איז נעכטען דורך [דעם ...]הנים-אגענטען פערהאלטען געווארען [דער] געוויסער יוזעף ראשינעק, א לאדזער, [וועלכער] האט זיך אנגומעלט ספעציעל [...]פריה געוועזען קיין קאטאוויץ, וואו ער האט צוזאמען מיט א „שותף" אויסגע-פיהרט אנ'איינברוך אין דער וואוינונג פון ד"ר דיאמאנד און דארט צוגענומען [א] שטאלענע קאסעטקע מיט 4600 זל., 160 דאלאר און 100 פראנצויזישע פראנק. אפגעטאן דאס שטיקעל ארבייט איז ער נעלם געווארען און דא איז ער געכאפט געווארען אויף א טראמוויי, און ער האט זיך אנגעגעבען אלס יא-האן קויפמאן. די פאלשקייט פון זיין דאקומענט איז אבער בעוויזען געווא-רען.

לאדזער וויגאניע וועט ווידער עקס-פארטירט ווערען קיין רומעניען

(ר) ווי בעקאנט, האט די רומענישע [...]ל-מאכט אנגעהויבען מאכען שוועריגקייטען [בי]ם עקספארט פון לאדזער וויגאניע. א[...]ק די בעמיהונגען פון לאדזער האנ-דעלס-קאמער זענען די מניעות בעזיי-[טיג]ט געווארען. פאר לאדזער וויגאניע-[...]רן וועט איצט די רומענישע צאל-מאכט טאלערירען די וויגאניע, וואס וועט ענטהאלטען 1 פראצענט וואל אזוי ארום האט זיך פאר דער לאדזער ווירט-שאפט צוריק געעפנט א טיר, וואס האט זיך פאר איהר גערעט פערהאקט אויף זיבען ריגלען.

מעבעל
נייצייטיגע, סטילאווע גאראנטירטע קוואליטעט צו צוגענגליכע פרייזען
עמפעהלט:
S. Salomonowicz, Łódź,
Narutowicza 13 tel. 137.69

ראדיא פראגראם

זונטאג 16 נאוועמבער

לאדז (233,8) 11.58-12.05 שעה צייכען פארלעזען פון טעגליכען פראגראם ווי אויך קינא און טעאטער רעפערטואר, 12.10 סימפאנישער פריה-מארגען פון דער ווארשאווער פילהארמאניע — אין פראגראם ריכארד וואגנערס שאפונגען, 14.30 פארטראג פון ווארשא, 15.40 פראגראם פאר קינדער (טר. פון קראקא), 16.40 פארלעזונג (טר. פון לעמבערג), 16.55 גראמאפאן פליטען מוזיק פון ווארשא, 17.51 אנגענעהמע און נוצליכע ידיעות (טר. פון ווארשא), 17.40 קאנצערט פון פאליציי ארקעסטער (טר. פון ווארשא), — פערשידענעס, 19.25 פעליעטאן (טר. פון ווארשא), 19.40 לאדזער ספארט קאמוניקאט, אין פארלעזען פון פראגראם אויף מאנטאג, - 20 הערשפיל פון ווארשא, 20.30 פאפולערער קאנצערט (טר. פון ווארשא), 21.10 ליטעראַרישע מירטעל שעה (טר. פון ווארשא) 21 15 פארטזעצונג פון קאנצערט — 22 פעליעטאן 22.15 קאנצערט פון אלט-פידלער מ. שאלעצקי (טר. פון ווארשא) 22.35 „פ.א.ט", וועטער, פאליציי און ספארט קאמוניקאטען ווי אויך טאנץ מוזיק פון ווארשא.

פון דער קאנצערט עסטראדע

—:0:—

רעציטאל פון צעלא-ווירטואז טאדעאוש מיכאלאוויטש

צווישען דער משפחה פון די שטרייך-אינסטרומענטען פערנעמט דאס טשעלא די דורך זיין אויסערליכען פארמאט, הן דורך זיין קלאנג-קאלאריט און זיין טעכנישער בעהערשונג א בעזונדערען ארט. זייענדיג מטבע בעשאפען, דורך דע ספעציעלע טעמבער פון זיינע טע-נער, ארויסצורופען א טיפערע עמפינדונג פון דער מענשליכער נשמה, פערלאנגט דער דאזיגער אינסטרומענט א בעזונדער סובטעלע בעהאנדלונג, כדי פון איהם ארויסצובעקומען א זאפטיגען, ווארימען און קלינגענדיגען טאן. עס איז דעריבער נויטיג פיל קענטניש און קונסטלערישער געשמאק, צו קאנען צוזאמענשטעלען א פראגראם פאר א טשעלא-רעציטאל, וואס זאל פעראינטערעסירען די מוזיק-ליבהא-בער און דאלטען און שפאנונג די אויפ-מערקזאמקייט פון די צוהערער.

אט אזא אינטערעסאנטען פראגראם האט אויסגעוועהלט פאר זיין רעציטאל דער טשעלא-ווירטואז, ה' טאדעאוש מי-כאלאוויטש, וועלכער האט צום ערשטען מאל אפגעגעבען זיין וויזיט-קארטע אויפ'ן לאדזער קאנצערט-פאדיום.

שוין אין דער סאנאטע פון עקקעלס האט דער קינסטלער אונז איבערראשט דורך זיין פולען, זאפטיגען טאן און אנ-גענעהמע קאנטאלענע (זינג-טאן) אין די לירישע שטעלען פון דעם ווערק א בריוו העלד צו בעווייזען זיך אין זיין פולער ענטוויקלונג און קונסטלערישער סיבערע-קייט האט ה' מיכאלאוויטש געפינען אין דעם זעהר מעלאדישען, אבער גלייכ-צייטיג טעכניש זעהר קאמפליצירטען טשעלא-קאנצערט פון דווארזשאק. ה' מיכאלאוויטש האט מייסטערהאפט אויס-געפיהרט דאס דאזיגע קאפיטאלע מוזיק-ווערק, בעוועלטיגענד לייכט אלע טעכני-שע שוועריגקייטען, מיט וועלכע דאס דאזיגע ווערק איז אזוי רייך.

פון צווייטען טייל פראגראם, וואס דאס ענטהאלטען שוין מעהר פאפולערע און פאר די צוהערער מעהר צוגענגליכע ווערק, איז בעזונדערס אפגערוהיגען דאס שטאנדארט-ווערק פון דער טשעלא-מוזיק: „כל נדרי" פון מאקס ברוך, אין וועלכען ה' מיכאלאוויטש האט ארויסגע-וויזען פיל עכט יודישע עמפינדונג און הארציגע ווארימקייט.

דער קינסטלער, וועלכער איז פון „גע-קליבענעם" עולם צוהערער זעהר ווארעם בעגריסט געווארען, איז אויך אויפגע-פאדערט געווארען צו געבען „צוגאבעס", און עס איז זעלבסטפערשטענדליך. אז אין ווילדען באר פון די „שטורמישע" פערלאנגערס האט נישט געפעהלט די אבליגאטע פאדערונג צו שפילען די „ציגיינער-ווייזען"!

א זאכגעמעסע אונטערשטיצונג האט דער קינסטלער געפינען אין אונזער מו-זיק-דירעקטאר, ה' רודער.

אסארד

גרויסער קאנצערט אין פילהארמאניע

איינער פון די בערוהמטעסטע פודלער פון היינטיגען יאהרהונדערט פראנץ פאן וועטשעי, וועלכער טרעט ארוים איבער א מיט א טריאומפירענדען ערפאלג, וועט מארגען מאנטאג אויפטרעטען מיט איין איינציגען קאנצערט אין פילהארמאניע.

דאס פראגראם בעשטעהט פון די בעס-טע נומערען, וועלכע דער קונסטלער האט אויסגעפיהרט אין אויסלאנד און מיט וועלכע ער האט זיך פערשאפט א גרויסען נאמען הן ביים פובליקום און הן ביי דער קריטיק.

עס איז כדאי צוצוגעבען, אז דער אויס-בענדערמאגנטער פודלער שפילט אויף א סטראדיוואריוס-פידעל.

—=0§0=—

א חודש-זשורנאל

פון ייוו"א

פון יאנואר 1931 וועט דער יודישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט ארויסלא-זען א חודש-שריפט אונטערן נאמען „ייווא-בלעטער". דאס וועט זיין א זשור-נאל פאר אלע פראבלעמען, מיט וועלכע עס גיבען זיך אפ די סעקציעס און אפ-טיילונגען פון ייווא: געשיכטע, עקאנא-מיק, פסיכאלאגיע און פעדאגאגיק, פאל-קלאר, שפראך-וויסענשאפט, ליטעראטור-געשיכטע, ביבליאגראפיע א. א. וו. די וויסענשאפטליכע סעקרעטארען פון יע-דער סעקציע וועלען זיין די רעדאקטא-רען פון די שטייגענדיגע אפטיילונגען חוץ דעם וועלען אין זשורנאל געגעבען ווערען אינפארמאציעס וועגען דער אי-נעווענדיגסטער ארבייט פון ייווא און וועגען אויפטואונגען פון דער וויסענשאפט אין אלגעמיין.

דער אבאנאמענט-פרייז פונ'ם זשור-נאל בעטרעפט: אין פוילען — 25 גיל-דען א יאהר, אויסער פוילען 3 א האלב דאלאר. (דער בעטרעף קען בעצאהלט ווערען אין 3 ראטעס: ביז דעם 1-טען יאנואר — 10 גילדען, ביז 1-טען אפריל — 7.50 גילדען, ביז'ן 1-טען סעפטעמ-בער — 7.50 גילדען). מיטגלידער פון געזעלשאפטען „פריינד פון ייווא" צאה-לען: אין פוילען 18 גילדען א יאהר, אין אויסלאנד 2.75 דאלאר. אין איינ-צעל פערקויף וועט דער זשורנאל נישט ארויסגעלאזט ווערען.

נייע טאקסע

פאר אפטייקען

(§) דעם 19. ד. ח. געהט אריין אין קראפט א פעראָרדנונג פון אינערן-מי-ניסטעריום, וואס בעשטימט א גענויען טאריף פאר אפטייק-מאטעריאלען. אפ-טייקען וועלען נישט טארען נעהמען קיין העכערע פרייזען, ווי לויט דער טאקסע.

דער חשבון איז צדק...

נישט די האנדעלס-קאמער איז שולדיג. נאר די קליינהענדלער גופא זענען ווערט דעם קאנטשיק...

(ה) נאך דעם „ויצעקו", וואס די פאר-שטעהער פון די לאדזער יודישע קליינ-הענדלער האבען אויפגעהויבען אויף דער פלענאר-זיצונג פון דער האנדעלס-קא-מער, איז זיך צונויפגעקומען די זיצונג פון דער שטייער-קאמיסיע ביים לאדזער „ווירטשאפטליכען פארלאמענט". די קא-מיסיע האט זיך טאקע בעשעפטיגט מיט די פארוואורפען פון דער יודישער קליינ-הענדלער-רעפרעזענטאנץ, וואס די „קא-מער" שוצט נאר די אינטערעסען פון גרויס-האנדעל און אינדוסטריע. די שטייער-קאמיסיע האט זיך בעמיהט פלאטשיג צו מאכען די אלע פארוואורפען און ארויפגעווארפען די שולד פאר די פער-נאכלעסיגטע אינטערעסען פון די יודישע קליינהענדלער אויף — די קליינהענד-לער-פארשטעהער גופא. און די זעלבע פארשטעהער טוען נישט גוט, וואס זיי קומען זיך בעקלאגען פאר'ן פלענום און נישט פאר דער קאמיסיע. פערשטאנען?!

איינברוך און גנבה

אין האפריכטער'ס פאבריק

(§) די אויספארשונגס-מאכט איז אלארמירט געווארען וועגען אנ'איינברוך אין האפריכטער'ס פאבריק אויף קאנטנא 15.

דורך די שכנות'דיגע הויפען האבען זיך פרייטאג ביינאכט אריינבעקומען אין האפריכטער'ס פאבריקס-הויף איינגע גנבים, וועלכע האבען אויסגעבראכען א עפנונג אין דער פאבריקס-וואנד, וואו זיי האבען איינגעפאקט מעהרערע פעקלעך זייד-גארן און נעלם געווארען. מען נעמט אן, אז די גנבים זענען געשטערט גע-ווארען, ווייל זיי האבען געראט צוגעגרייט מיטצונעהמען מעהר רויב. עטליכע פער-זאנען זענען ארעסטירט געווארען.

פערשאלטען בלוט

גרויסער שפאנענדער ראמאן פון דער היינטיגער צייט

(74 [illegible])

— איך מיין דאך בלויז אונזער גליק, איך האב אבער מורא, אז דו וועסט מיט מיר נישט גליקליך זיין — האט ארעלא געשמאכטעט.

— נאר דו אליין ביזט מיין גליק אויף דער וועלט! ווען דו זאלסט מיך פערלאזען, דאן האב איך קיין איין מינוט נישט צו וואס צו לעבען! איך וויל מיט דיר לעבען און גליקליך זיין, איך וועל דיך אין אלץ פאלגען!

— פעליקס, פארוואס הייסטו עס מיר באלד נישט גע-זאגט? פארוואס האסטו מיך ביז איצט געפייניגט? איז עס ווירקליך אזוי, ליבסטער מיין טאקע פינקט אזוי ווי איך ליב דיך? — דאס זי שטיל געשעפטשעט, און זיך פעסט צוגע-דריקט צו זיין בריסט.

— א, ארעלא, קיין שום קראפט אין דער וועלט איז מיך נישט בכח אוועקצורייסען פון דיר!

— נישט אזוי ליידענשאפטליך, פעליקס! בערוהיג דיך א ביסעל, איך בעט דיך! דו דערנקסט זעהר שלעכט וועגען מיין פאטער. איך פערזיכער דיר, אז דו טוסט נישט קיין אונ-רעכט, ווען דו זארגסט דיך נישט וועגען יענער פרוי!

— ס'איז גענוג פאר מיר, ארעלא! דו בעפעהלסט עס און איך יהר עס פונקטליך אוים. זאל גאט אויף איהר רח-מנות האבען, — האט דער יונגערמאן געשעפטשעט.

— און דו שווערסט מיר צו, טייערער פעליקס, אז דו וועסט שווייגען? — דאס ארעלא געפרעגט, ווען זי דאס מיט איהרע פלאמענדיגע אויגען א בליק געטאן אויף דעם נערוועזען פנים פון איהר געליבטען.

— איך שווער עס דיר צו, אז איינמאל, איינמאל וועל איך דעריבער שווייגען.

— אויב אזוי קאנסטו דעם שליסעל נאך האלטען. און אכט טעג ארום וועל איך איהם ערשט פאדערן פון דיר — האט די גרעפין געזאגט.

— דעם שליסעל? א, ניין, ניין, ארעלא, איך וויל איהם נישט מעהר האבען! נעהם איהם צוריק; דא האסטו אידם!

— א, געליבטער מיינער, נישט אזוי, ווי דו זאגסט! דו האסט מיר צוגעשוואוירען, אז מיין בקשה וועסט ערפולט ווע-רען. איך וויל דיר געבען א סימן פון מיין העכסטען פער-טרויען צו דיר און דו וועסט דעם שליסעל בעהאלטען ביי דיר! — האט ארעלא געענטפערט און צוגעפרעסט איהרע ליפען צו זיין גלוהענד פנים. זי האט זיך אבער באלד דער-ווייטערט פון איהם און ארויסגערופען:

— זיי געזונד, טייערער! מארגען וועסטו ווידער קריגען ידיעות, ווען מיר וועלען זיך זעהען!

— א, ארעלא, איך קאן דעם שליסעל נישט בעהאלטען זעה, איך ווארף איהם אוועק אין אטגרונד אריין! — האט ער אויסגערופען און אויסגעדרייט זיין ראנד אין דער הויך, כדי אוועקצווארפען דעם געגענשטאנד. וואס זי האט גע-האלטען אין דער האנד.

שנעל איז צו איהם צוגעלאפען ארעלא און אויסגע-שריגען:

— ניין, ניין, דאס זאלסטו נישט טון! איך מוז דעם שליסעל אין אכט טעג ארום ווידער צוריק האבען, כדי איהם צוריקצוגעבען מיין פאטער.

— מא, נעהם איהם שוין צו! — האט זיך פעליקס ווייטער געבעטען.

דאס מיידעל וואס איהם ליידענשאפטליך געקוקט אין פנים אריין און געשעפטשעט:

— פעליקס, פעליקס, איך גלייב דיר נאכנישט! פאר וואס צעגערסטו דו נאך איצט אנצונעהמען מיין פערטרויען? איך וויל, אז דו זאלסט דעם קלענער היטען, איך וויל, אז דו זאלסט דעם שליסעל בעהאלטען און מיר איהם ערשט צוריק-געבען אין אכט טעג ארום דאמאלס וועל איך דיך נאך אמאל וועגען דעם בעטען?

— אויב דו פערלאנגסט, געשעהט עס שוין! כדי דיך צו בערוהיגען — איז נישט פאראן קיין שום שטערונג אין דער וועלט! איך בין דיין שקלאף!

— נישט אזוי הייס, מיין שעהן, געליבטע מאמעלע!

— גאט מיינער, צי ווייסטו, וואס דו רעדסט? וועסטו אויך דיין פאטער מודיע זיין וועגען דעם?

— יא, ווייל איך רעד וועגען מיין פאטער, בעט איך דיך, אז דו זאלסט בעהאלטען דעם שליסעל ביי זיך ביז אין אכט טעג ארום.

אין ווי מיינסטו, ארעלא, וועט דיר דיין פאטער געבען די ערלויבניש אויף אונזער חתונה?

— יא, געליבטער, אין א יאהר ארום בין איך דיינע אויף אייביג.

— א, ארעלא, איך בין דער גליקליכסטער מענש אויף דער ערד! — האט פעליקס, וועלכער דאס זיך געפינען אין וואלד פון ליידענשאפטען, אויסגערופען און פעסט צוגעדריקט זיין געליבטע צו זיין ברוסט.

— ארעלא דאס געזונגט.

זי האט זיך איהם נאך א לענגערע צייט איבערגעגעבען, כדי איהם איינגאנצען צו פאנגען און איהר נעץ ארוין, דאן אבער האט זי זיך פון איהם בעפרייט מיט א לאנגען ליי-דענשאפטליכען קוש און איז מיט שנעלע טריט אוועק פון איהם.

פעליקס איז ווי אין חלום געבליבען שטעהן אויף זיין ארט און מיט ליידענשאפטליכע תאוה'דיגע בליקען נאכגע-שפיזט די געשטאלט פון זיין געליבטער.

ענדליך, ווען ער האט זי פערלוירען פון זיין אויג, האט ער ערוואכט און באלד אונמעגליכע אראפגעזונקען אויף דעם פעלזען-שטיין..

— אך, גאט, ענדליך זענט איהר ווידער דא, גנעדיגע גרעפין! — דאס דאס שטאָב-מיידעל ארויסגערופען מיט פרייד און ארויסגעקראכען פון איהר בעהעלטעניש.

— יא, דו ביזט געווען פולישטענדיג גערעכט. דער דא-זיגער יונגערמאן שיינט צו זיין א שרעקליך דארטיגע נוס, אבער איך פערהאפ, אז נאך אונגעפעהר וועט מיר געלינגען זיין ווי-לען צו צובינדען! אלזא, לאמיר געהן! — האט די גרעפין געזאגט.

— אך, גאט, וואס וועט זיין, ווען ער וועט זוכען א פלאן פון נקמה אויף אייך?

די גרעפין דאס ארויסגעשאסען א לאנג פרעהליך גע-לעכטער.

— איך האב פאר אידם קיין מורא נישט! איך וועל איהם שוין אלע נארישקייטען פון קאפ ארויסשלאגען. און איצט, נארעלע, קום!

ביי די דאזיגע ווערטער זענען די צוויי פרויען פער-שוואונדען געווארען אין די טיפענישען פון געדיכטען וואלד.

(פארטזעצונג קומט).

דער לעצטער דעציזירענדער וואהל-קאמף אין לאדז

אונגעהויער גרויסע צאהל מיטינגען. — געוואלדיג געשטיגען דער אינטערעס צו די וואהלען. — די כאראקטעריסטישע פלאקאטען און קאריקאטורען. — קוריאזען און בילדער אויף די יודישע גאסען

…עכטען אין לעצטען טאג פאר די …לען, האט לאדז זיך אויסגעצייכנט פון …ר אפאטיע און אונגאנצען געווען אינ= …ר'ן צייכען פון דער וואהל-קאמפאניע. …און געווען יענטנג מצד דער בעפעל= …רונג א לעבהאפטער אינטערעס און …טיוולטעט. ס'איז כמעט נישט געזען …ן און הויז, קיין איין שטוב, וואו די …ראגע: „פאר וועמען שטימען?" איז …שם ערנסט בעטראכט געווארען און …ם רוב איז די תשובה שוין געווען א …רטיגע, א רעזולטאט פון לאגישען …בדענקען הינגען דער עקאנאמישער און …ליטישער לאגע. אין די לעצטע 'אה= …ן. בפרט איז דער ענטפער אויף דער …ראגע „פאר וועמען שטימען" — שוין …וואן גרייט ביי די לאדזשער יודען, וואס …גען צום שערפסטען געטראפען פון די …לגען פון אינצטינגען קריזיס. …פיל צערגרלינגער

מיטינגען

…פערזאמלונגען, וואס זענען אפגע= …לטען געווארען אומעטום, וואו עס איז …ר געווען א לאקאל, און וועלכע עם …ן מעגליך געווען איינצוזאמלען א פאר …עהנדליג פערזאן.

…רויסער ענטוזיאזם פאר דער ליסטע 17

דער ענטוזיאזם און אונזער שטאט …אר דער ליסטע 17 איז געכטען שבת …ווען א געוואלדיגער. אין אלע שוהלען, …ת-מדרשים און שטיבלעך האט מען …ערעדט פאר דער ליסטע 17.

…און אווענד זענען פארגעקומען צעהנ= …ליגע מיטינגען און פערזאמלונגען און …לע טיילען פון שטאט. טויזענדער מענ= …ען האבען בעזוכט די וואהל-מיטינגען …ן איבעראל זענען אנגענומען געווארען …עזאלוציעס צו שטימען און צו אגיטי= …ן פאר דער ליסטע 17.

… און נאכט האט מען געפיהרט א לעבי= …אפטע אגיטאציע, צעהנדליגע יונגעלייט …אבען געטיילט אויפרופען.

ג. דעפ. ה. פארבשטיין אין לאדז

…געכטען האט געווילט ביי אונז אין …טאט דער ג. דעפוטאט העשיל פארב= …טיין פון ווארשא.

… אין אווענד איז פארגעקומען א גרוי= …ער וואהל-מיטינג אין דער וואהלונגער שוהל מיט דער בעטייליגונג פון ה' פארבשטיין פון נאר פריהה איז די וואול= טשאנסקא גאס בעלאגערט געווארען פון טויזענדער מענשען, וועלכע האבען נישט געקאנט אריינקומען אין דער שוהל, ווייל זי איז געווען איבערפולט מיט מענשען.

דער מיטינג איז געווען א גרויסע דעמאנסטראציע פאר דער ליסטע 17. נאך דער רעדע פון ה' פארבשטיין א.א. איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו שטימען פאר דער ליסטע 17.

ה' פארבשטיין האט זיך אויך בעטייליגט אין א ריהע אנדערע מיטינגען. אומעטום זענען אנגענומען געווארען רעזאלוציעס צו שטימען פאר'ן „בלאק צו פערטיידיגען די יודישע רעכט".

אויך די, וואס האבען געזאגט „כ'האב א דאגה, כ'וועל גארנישט גיין וועהלען", האבען געכטען שוין איבערגעריסען מיט דער אפאטיע.

אויף די מויערען פון שטאט האבען זיך געכטען בעוויזען

פלאקאטען,

אויף וועלכע עס זענען געווען אויסגעמאלט אייזלען מיט א צושריפט, „אז דער, וואס וועט שטימען פאר צענטראלעוו", איז אן'אייזעל" א צווייטער פלאקאט האט אויסגעמאלט דעם טויט, וואס אונטער זיין נעץ געפינען זיך אלע, וואס געבען נישט אפ זייערע שטימען פאר מארשאל פילסודסקי'ם ליסטע. נאך אנדערע פלאקאטען רופען עפענטליך די פיהרער פון פ.פ.ס. חרטה צו האבען אויף דעם, וואס „זיי פערפיהרען די ארבייטער און זינדיגען פון פערפאלענקייט", און די לעצטע ענטפערן באלד אפ (אויך אויף גרויסע פלאקאטען), אז זיי ווילען ליבערשט פערשאלטען ווערען פון זייערע שונאים, איידער צו בעקומען זייער ברכה. א חוץ דעם זענען פונאנדערגעקלעבט געווארען קאריקאטורען, וואס שטעלען פאר א חזיה, א קארטען-הייזעל א. א. איבער אלעם זעהט מען נאר די סאנאציע-פלאקאטען מיט זייערע נומערען.

אין די פענסטער זענען אויסגעקלעבט פיל-ערליי ליסטע-נומערען; פאר פיל פענסטער האבען פריוואט-מענשען ארוים געהאנגען וואהל-לאזונגען מיט פערשידענע נומערען.

צווישען די קלעבערס פון די וואהל-פלאקאטען איז די לעצטע נאכט געקומען צו צוזאמענשטויסען און צו שווערע קלעפ

און לאקאל, קאנען נאך אפגעבען די שטימען די פערשפעטיגטע וועהלער וועלען דאן זייער בירגער-פליכט שוין נים קאנען ערפילען.

ביים בעקומען פון פארזיצענדען פון וואהל-רעוויר די קאנווערט צום אריינלע= גען דעם וואהל-נומער דארף יעדער וועהלער אכטונג געבען, צי אויף דער קאנווערט איז פאראן א שטעמפעל פון דער וואהל-קאמיסיע און צי ס'זענען אויף דער קאנווערט נישטא קיין אנדערע צייכענס, אדער צושריפטען. אויפ'ן וואהל-קאנווערט טאר זיך נישט געפינען מעהר ווי דער שטעמפעל פון דער וואהל-קאמיסיע. גיט מען אייך א קאנווערט אהן א שטעמפעל, אדער מיט אנדערע צייכענס, קאנט איהר פאדערן א צווייטען קאנווערט. מען דארף אויפמערקזאם זיין, צי דער קאנווערט איז לעדיג. אויב איינעווענדיג ליגט עפעס א צעטעלע, דארף מען עס ארויסווארפען. נאכ'ן אריינלייגען דעם וואהל-נומער, דארף דער וועהלער פארמאכען די קאנווערט (פערקלעבען איז נישט נויטיג) און איבערגעבען דעם פארזיצענדען פון דער וואהל-קאמיסיע. דאס אלץ דארף געמאכט ווערען אייגענהענדיג, מיט קיינעם זיך נישט בעהעלפען. מען דארף אכטונג געבען, אז דער פארזיצענדער זאל דעם קאנווערט מיט אייער וואהל-נומער נישט עפענען און גלייך זי אריינלייגען און אייער אנוועזענהייט אין וואהל-קאסטען. ערשט דאן קאנט איהר פערלאזען דעם וואהל-לאקאל.

נישט געניג, וואס יעדער וועהלער וועט אליין גיין וועהלען; ער דארף אויך מיטנעהמען זיינע וואהל-בערעכטיגטע הויזמענשען, קרובים, פריינד און שכנים פון זעלבען וואהל-רעוויר. און זיי אויפקלערען, ווי אזוי זיי האבען זיך נוהג צו זיין ביים אפגעבען זייער שטים.

זיכערהייט און פראהאביציע

כדי אפצוהיטען די רוה און ארדנונג בעת די וואהלען האט דער שטאט-סטאראסטא ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג צו דער פאליציי, צו שטעהן אויף דער וואך פון דער עפענטליכער זיכערהייט. פאר יעדען וואהל-לאקאל וועט שטעהן פאליציי.

צוליב זיכערקייטס-טעמים בעת די וואהלען איז פון געכטען נאכמיטאג אן פערוועהרט אין לאדז צו פערקויפען אלקאהאל-געטראנקען.

דער לעצטער אקט

א חוץ דעם, וואס געכטען איז אין לאדז פערענדיגט געווארען די סדרה וואהל-מיטינגען, האט אויך די קרייז-וואהל-קאמיסיע נומער 13 פאר דער שטאט לאדז געכטען אפגעהאלטען איהר לעצטע פאר-וואהל-זיצונג מיט דער פעטיילונג פון די פארזיצענדע פון די רעוויר-וואהל-קאמיסיעס.

אנפאל אויף רעדאקציע „ראזוואי"

פריטאג ביינאכט האבען אומבעקאנטע פערזאנען אריינגעווארפען שטיינער אין די פענסטער פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע פון דער ענדעקישער צייטונג „ראזוואי".

* * *

(ב) אויף עק פעטריקאווער און מאניושקי איז אויף א הויף פון ערשטען שטאק אינסטאלירט געווארען א ראדיא-גינאנטאפאן, דורך וועלכען עס וועט אין אווענד טיילווייז מיטגעטיילט ווערען דער רעזולטאט פון די סיים-וואהלען.

* * *

(ב) די קרייז-וואהל-קאמיסיע 14 פאר'ן לאדזער קרייז וועט מוזען היינט אמטירען א גאנצע נאכט, ווייל די וואהל-אקטען פון פאוויאטאווע גמינעס וועלען אנקומען שפעט ביינאכט און פארטאגס.

א ווארט צום יודישען סוחר

דער גורל פון יודישען סוחר איז ענג פערבונדען מיט'ן יודישען גורל. דער יודישער סוחר, אויסער די אלגעמיינע סבות, ליידט ער נאך דערפאר, ווייל ער איז א יוד. עס איז א פאלשע מיינונג, אז אין די היינטיגע צייטען קענען די סוחרים, קריסטען מיט יודען געמיינזאם, קעמפען פאר דער פערבעסערונג פון זייער לאגע. די צייט איז נאך ליידער נישט געקומען.

מיר, יודישע סוחרים, מוזען צוזאמען מיט אלע יודען קעמפען דערפאר, אז דאס יודישע לעבען זאל ווערען בכלל לייכטער, דעמאלט וועט אונזער ווירטשאפטליכע לאגע אויך ווערען בעסער. מיר סוחרים קאנען זיך נישט פערלאזען, אז רבנים און דיינים, וועלכע שטעהען ווייט פון אלטעגליכען סוחרישען לעבען און קאנען נישט אונזערע ספעציפישע נויטען, זאלען זיין די אנטשפרעכענדע פערטרעטער פון די סוחרישע אינטערעסען.

דערפאר מוזען מיר וועהלען אויסגעפרובטע קעמפער פאר די אלגעמיינע יודישע אינטערעסען, וועלכע האבען אויך גלייכצייטיג, ביי יעדער געלעגענהייט געשטעלט אין פאָרערגרונד די ווירטשאפטליכע און עקאנאמישע פראגען. עס איז דעריבער די פליכט פון יעדען יודישען סוחר צו שטימען פאר דער ליסטע נומער 17.

עמנואל האמבורסקי
פארזיצענדער פון סוחרים- און פאבריקאנטען-פעראיין אין לאדזער וואיעוואדסטווע, פעטריקאווער 10

וואהל-נידערטרעכטיגקייטען אויף דער יודישער גאס

מיט וואס פאר א נידערטרעכטיגע מיטלען א געוויסע פארטיי אויף דער יודישער גאס בעקעמפט דאס 17-טעל זאל בעווייזען פאלגענדער אונגעהערטער פאקט:

געכטען צווישען 10 און 11 אווענד האבען אין דער וואוינונג פון ד"ר ראזענבלאט אנגעקלונגען 2 חסיד'ישע יונגעלייט און געפרעגט זיך, צי דער דאקטאר איז אין דער היים. בעקומענדיג א ענטפער, אז ניין, זענען זיי אוועק. אבער עס האט נישט לאנג געדויערט, קלינגט דער טעלעפאן ביים ד"ר ראזענבלאט און וואוינונג: מען רופט די פרוי פונ'ם דאקטאר און מען טיילט איהר מיט, אז אט נאר וואס איז ד"ר ראזענבלאט פלוצלינג אוועקגעפאלען און לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און ער ליגט א טויטער... און מען בעט, מודיע זיין וועגען דעם דער פאמיליע...

פרוי ד"ר ראזענבלאט לאפט נישט טויט, נישט לעבעדיג אנ'אויטאמאביל און פאהרט צו אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. דא טרעפט זי איהר מאן, דעם הויפט-קאנדידאט פון דער ליסטע 17, ד"ר ראזענבלאט, פריש און געזונד און מונטער..

מיט גרוים מיה איז ד"ר ראזענבלאט'ן געלונגען צו בערוהיגען זיין העלפט-רעגערוודטע און שרעקליך-איבערגעשראקענע פרוי, וועלכע איז געווען אזוי צומיטש פון דער בעגאנגענער געמיינקייט, אז זי האט נישט געקאנט בעהערשען דעם אויסברוך פון איהרע טרעהרען.

מיט אזעלכע רוצחישע און אונמענשליכע מעטאדען פיהרען געוויסע יונגעלייטלעך פון דער „פרומער" פארטיי דעם וואהל-קאמף געגען יודיש-נאציאנאלען לאגער, וואס גרופירט זיך ארום 17-טעל.

וואס יעדער וועהלער דארף געדענקען …אפגעבענדיג זיין שטים-צעטעל

די וואהלען קומען היינט פאר פון 9 …ריה ביז 9 אווענד איינשליסליך. יעדער …אהל-בערעכטיגטער דארף נישט אפ= …ארטען ביז אין די אווענד-שעה'ן, נאר …אס פריהער ערפילען זיין בירגערליכען …ן יודישע פליכט.

דער וואהל-נומער מוז זיין ריין, גע= …רוקט, אהן שום צייכענס און צושריפ= …ען. ווען א נומערל איז פערשמירט, …ערט געפסל'ט די אפגעגעבענע שטים. …ער וואהל-נומער טאר אויך נישט זיין …עלעכערט.

יעדער וועהלער דארף נעהענדיג צו …ער וואהל-אורנע מיטנעהמען מיט זיך …ן פאס אדער אנ'אנדערען פערזענליכען דאקומענט. אויב עמיצער האט נישט געקאנט זיך בעזארגען מיט א פאס, דארף ער קומען אפגעבען די שטים און בעגלייטונג פון צוויי שכנים אדער בעקאנטע פון דעמזעלבען וואהל-רעוויר, צו בעשטעטיגען, אז ער איז דער, וואס איז ארייגעטראגען אין דער וועהלער-רשימה.

אויף יעדען טויער איז פאראן א צעטעל מיט'ן אדרעס פונ'ם וואהל-רעוויר, צו וועלכען די איינוואוינער פונ'ם הויז בעלאנגען.

מען דארף געדענקען, אז וועהלען מוז יעדער פערזענליך.

דער וואהל-לאקאל ווערט געשלאסען 9 אווענד. די, וואס געפינען זיך 9 א זייגער

צוליב דער חתונה פון זיין זוהן ווינשען אלע סוחרים פון
רער האלע אגראדאווא 3 אונזער עהרען מיטגליד
ה' משה בענדיל א הערצליכען מזל טוב
די ווירטשאפט-קאמיסיע

דעפרוידאנט פון דער פירמע שייבלער און גראהמאן
אויף דער בעשולדיגונגס-באנק

דער 46-יעהריגער אדאלף פריצעל, דער לייטער פון שייבלער-גראהמאנ'ס קאנסום, איז אנגעקלאגט געווארען דורך אנאנימע בריוולעך, וואס די פירמע האט בעקומען. ווען ד"ר גראהמאן איז אראפגעקומען אין לאקאל פון קאנסום אויף קושעגנושא מלין 10, כדי נאכצוקאנטראלירען די ביכער, איז פריצעל געגאנגען אהין הימעל זוכען די שליסלען און דאס געמאכט ויברח דורך אויספרעגען א ברעט פון פירמע-פלויט אויפ'ן פעלד ארוים. דער דעפרודאנט איז ארעסטירט געווארען אויפ'ן קאלישער וואקזאל, וואו ער האט זיך שוין געראט אריינגעזעצט אין צוג, וואס פאהרט קיין דאנציג.

אין געריכט האט פריצעל זיך מודה געווען אין פערברעכען ער איז פער'משפט געווארען אויף 1 יאהר תפיסה און בעצאהלען דער פירמע „שייבלער און גראהמאן" 27,321 זל.

גנבות

(§) פון יעקב בלוישטיינ'ס מאנופאקטור-געשעפט (נארוטאוויטש 3) איז ארויסגע'גנב'עט געווארען מאנופאקטור פאר 750 זל.

— אויף פאמארסקא 25 איז אויסגעפירט געווארען א בוידעם-גנבה פון וועש וואס געהערט צו פנחס בעטעל פאר 800 זל.

— פון א קעלער אויף בזשעזשינער 41 איז צוגע'גנב'עט געווארען א עלעקטרי'ש מאטארעל פאר 500 זל.

מוטער בעשטראפט פאר שלאגען איהר קינד

(ב) א מאמע האט אנגעקלאגט איהר איינגענע טאכטער דערפאר, וואס זי פלעגט אנ'ברחמנות'דיג שלאגען איהר מינדעריעהריג טעכטערל. די ברוטאלע מוטער אנטאנינא שוויאנטשאק איז פער'משפט געווארען אויף 2 חדשים תפיסה.

א זוהן אנ'אויסוואורף

(§) אדאלף דרעסלער איז פער'משפט געווארען אויף 3 חדשים תפיסה פאר שלאגען זיין מוטער דערפאר, וואס זי האט בעהאלטען 100 זל. אויף דירה-געלד, וואס זי האט איהם נישט געוואָ'ט געבען.

לאדז—ביעלסק
דירעקטע באהן-קאמוניקאציע

אויף א קאנפערענץ אין דער ווארשאווער באהן-דירעקציע איז בעשלאסען געווארען איינצושטעלען פון מאי 1931 א דירעקטע באהן-קאמוניקאציע צווישען די צוויי אינדוסטריע-צענטער'ס לאדז — ביעלסק.

יוד. ארט.-פעראיין אין פוילען. דירעקטאריאט פון די פעראיינס-טעאטערן. בעפולמעכטיגטער דירעקטאר פאר לאדז: א. שטאקפעדער. לייטער: א. בעזמאן.

לאדזער יוד. קאמער-טעאטער — נייער

„ארט"

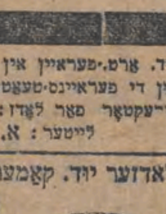

טעאטער זאל „מאנטיפעל" זאכאדניא 43
קינסטלערישער לייטער: מ. בראדערזאן

היינט, זונטאג, דעם 16. נאוו.
2 פארשטעלונגען
7.45 און 9.45 אווענד
— א. נ. —
אויפן הימעל א יאריד
אין 2 טיילען 14 בילדער

נומערן: 1) קלויזניקעס, 2) דאס ליד פון די מיידלעך, 3) אויפ'ן דארף, 4) שלום-בית, 5) נצח-שמענדריק, 6) אויפ'ן „טעפטעק", 7) אויפ'ן וועג קיין בית-לחם, 8) נאך האלבע נאכט, 9) „לאפסערדאקעס", 10) ביים סאמאווער, 11) מאנאלאג, 12) הערבסט-טאנגא, 13) יוד. ראפסאדיע, 14) אויפ'ן הימעל א יאריד.

אנסאמבל לויט'ן א.ב. פרוינן: זיסעל-גירל, מ. דאלסקא, לאלא זילבערמאן, שיינע-מרים, מאשע פעטערמאן, אלא שליפקאוויטש. מענער: שמואליק גאלדשטיין, ש. דזשיגאן, מאטעל קאן, יעקב ריינגלאס, י. שומאכער, י. …ער.

טעקסטען: מ. בראדערזאן, ל. נאדעלמאן, טומראן. מוזיק: ה. רובין, א. ביינעלמאן, און: פאלקס-מאטיווען. דעקאר. און קאסטיומען י. ברוינער, טענץ איינשטודירט דורך אירענא פרושיצקא. מוזיק-לייטער—ה. רובין, רעזשי-דזשיגאן, שומאכער, בינע-אינספעקטאר—מ. קאן, ליכט-עפעקטען-יעראזאלימסקי.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 11 פריה ביז 2 בייטאג און פון 5 אזייגער אוו. שבת א גאנצען טאג.

בילדער און סצענעס אויף דער יודישער גאס

די גאסען רוישען אינ'ם וואהל-בראנד. …אויפמערקזאמקייט ציהט אויף זיך …ער ים פון פערשידענפארביגע אפישען …ון פלאקאטען. דאס זענען ווענדונגען …ון לאזונגען צו די „ברייטע" און הונגע= …ריגע" „פאלקס-מאסען". אויפרופען צו די …ארבייטענדיגע מאסען". פלאקאטען …יט פערשידענע מיתה-משונה-קאריקא= …טורען.

…אט שטעהט א נאר'שער אייזעל מיט …לאנגע אויערען, אויף וועלכע א פארטיי …וז'ט אפ פון א געגנערישער רוכטונג. …יף א צווייטען פלאקאט — א פעט …זיר. איין פארטיי מאלט די צווייטע …ארטיי מיט דער בלאטע צוגלייך אויף …ין פלאקאט — א גרויסע רחמנות= …אנד, וואס „בעשיצט" פון נויט און הונ= …ער די „ליידענדע מענשהייט".

…שטעהען מענשען, יונג און אלט און מ'לערנט. מ'קנעלט איין: וואס מיינט מען דערמיט, וואס איז דער פשט פון דעם אייזעל און ווער איז עם דער פעטער חזיר ?... ווער זענען די מענשען, וואס שטרעקען אויס די הענט נאך הילף, און ווער איז דער „מלאך הגואל", וואס בעשיצט די מאסען מיט זיינע פליגעל ? אמפערט מען זיך. לערנט מען ארויין אין די קאריקאטורען. יעדער איינער דרינגט עפעס אגרעש.

די טראטוארען זענען פערפלייצט מיט אויפרופען און נומערלעך. ס'וואלגערן זיך 17-לעך, 1-לעך און 4-לעך און 28-לעך און 7-טלעך. בחורים און מיידלעך (שולקינדער מיט שילער-היטלעך פעהלען אויך נישט...), בעלאדענע, ווי די מויל-אייזלען מיט גאנצע פעק וואהל-ליטעראטור. די פעטריקאווער גאס זעהט אויס, ווי א לעזע-זאל: מ'געהט און מ'לייענט...

אלע פארקאנעס זענען בעקלעבט. מען קלעבט איין פלאקאט אויפ'ן צווייטען חברה געהט מיט עמערס קלייסטער און מיט פענזלען, און מ'שמירט. מ'קלעבט און מ'רייסט אראפ. מ'רייסט און מען קלעבט. די ארבייט געהט אויף דער גאנצער בארג.

אויף וואלאדרניא גאס איז ליהודים; ס'געהען חסידים פון די שטיבלעך. די הויזלעך פערדרוקט „נא באק", דערהויצטע און צוקאכטע, מ'קרוגט זיך און מ'ווערטעלט זיך. פון דעם ווערטלען זיך, געהט מען איבער צו „מעשים". ס'פליהען סאמעטענע הויטלעך. גארטלען נעהען אין דער ארבייט...

וואס איז דאס ס'ארע מלחמה ? — א צוזאמענשטויס פון געווער מיט אלעקסאנדערער. די עלטערע שרייען: שקצים, עוכרי ישראל! שלאגען זיך גאר ווי עשו ? !

פון דער ווייטען בעוויזט זיך א בריף-טרעגער. דערשרעקען זיך די „העלדען". זיי מיינען, ס'איז א „קנעפעל", אנטלויפען זיי.

א דאנק דעם בריף-טרעגער ווערט די „מלחמה" ליקווידירט...

אויפ'ן נייעם מארק שטעהט א בחור און טיילט אויפרופען פון א „פערעראציע". עולם נעהמט דעם אויפרוף און ציהט מיט די פלייצעם: וואס איז דער פשט פון „אפענע וואהלען ?"

— וואס פערשטעהט איהר נישט ? — חידוש'ט זיך א יונגערמאן— דאס איז א „ארעזווע" פון א פאפיי, וואס איז זעהר „ארוואזשנע". זי קוקט דעם ווערלעכ „אפען" אין די אויגען.

אקעגענאיבער שטעהט א צווייטער יונגערמאן, אויך מיט „ארעזוועס", אבער ער שטעהט שוין נישט אזוי פריי, ווי זיין שכן, וואס פראפאגירט פאר „אפענע וואהלען". ביז ער דערלאנגט אנ'„ארעזווע" פארשט ער, קוקט אונטער די אויגען, צי דאס איז א משלנו'דיגער...

נישט שלעכט האבען געמאכט די טאקסובקעס. די גענעראל-רעדנער זענען געפלויגען פון איין מיטינג צום צווייטען פארטייען האבען איינגעארדנעט מיטינגען אין אלע עקען שטאט. אומעטום דארף מען זאגען א פאר ווערטער. קיין גרויסער רעדנער-רעזערוו איז נישטא. לויפט מען אויף טאקסובקעס. מ'מוז „דאגזשען". „הזמן קצר והמלאכה מרובה". די צייט איז קורץ און צו רעדען איז דא אזויפיל. פאהרט מען. פליהט מען, און די טאקסיבקעס ווינשען זיך: הלואי א גאנץ יאהר וואהלען..

און אווענד, ווען ס'איז געווארען טונקעל, איז געווען א נייע אטראקציע — ראקעטען.

אויפ'ן הימעל האבען זיך בעוויזען פייערדיגע „אייגסלעך". דאס האט אנ'אעראפלאן פון דער הויך אראפגעלאזען ראקעטען, וואס האבען פון זיך געבילדעט אנ'„איינסעל".

אזוי איז דער נעכטיגער טאג פון בעגינען ביז'ן שפעטען אווענד געשטאנען אונטער'ן צייכען פון דעם וואהל-פייער.

ביז נעכטען אווענד האבען די וואהל-אגיטאטארען געערעט. אפעלירט צו די מאסען.

היינט האט די מאסע דאס ווארט...

-ושון-

17 — דאס איז די נומער, פאר וועלכער אלע יודען אין לאדז שטימען היינט

אויב דו ווילסט בעקעמפען די מה יפית'ניקעס און אגודה'ניקעס, וואס פערשאכערן די יודישע אינטערעסען פאר א טאפ לינזען

28 — טא שטים פאר דער ליסטע — 28

Ernest Verebes און Peggy Norman צויבערנדע Harry Liedtke

100-פּראָצענט. פער־פיהרער און פערפאָ־לענער דאָן ־ זשואַן

אין בעריהמטען אייראָפּעאישען קלאַנג־פילם, וואָס טוט פער׳כשופ׳ן מיט נישט פערגלייכליכער שטימונג, פּיקאַנטעריע און איינשלעפערדיגע מעלאָדיעס א. ג.

„דער דונאַישער וואַלץ“

אנהויב פון די סעאַנסען 4 נ. מ. לעצ־טער סעאַנס 10,15 שבת, זונטאַג און חגאות פון 10 מיטאָג לעצטער 10.15

קלאַנג־פילם

Grand-Kino

היינט און ווייטערע טעג!

ראַרבּרג!

שפּילט זיך אַ פּאָליטישע שפּיל ... [illegible]

זיים שמאַרק און מוטיג

שטימט פאַר דער ליסטע 17

קינא

ZACHĘTA

זגיערזשער־גאַס 26.

היינט און ווייטערדיגע טעג!!! היינט

מעכטיגע ערשיטערנדע ד ר א מ א ביז טרעהרען — א. נ.

דער פער׳משפּט׳ער פון סטאַמבול

אין די הויפּט־ראָלען: די העלדיש שעהנע Betty Amann וואָס רייסט־מיט מיט ברוטאַל. מענליכקייט Henryk George דער שטן פון דער פערגאַנגענהייט. די לעצטע נאַכט פון דער זעלבסטמערדערין. אַ מאַן פון צוויי פרויען. ווער איז שטאַר־קער? קאַמף פון צוויי פרויען וועגען אַ מאַנספּערזאָן.

דער נאָהענטסטער פּראָגראַם: „די חטאים פון פאַטערס“ אין די הויפּט־ראָלע: Emil Janings

אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה׳ י. סטעפאַנסקי

אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכ־מיטאָג. — שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.

קאָנקורס.

אין דער היגער אָרטאָדאָקסישער יודישער קולטוס־געמיינדע איז וואַקאַנט געוואָרען די שטעל פון

אַן׳אויבער־קאַנטאָר

רעפלעקטאַנטען נישט עלטער פון 40 יאָהר מיט אַ גוטער מוזיקאַלישער אויסבילדונג און אַן׳אַנגענעהמע קלאַנגפולע שטימע ווערען געבעטען צוצושיקען זייערע אָפערטען, צולעגענדיג דערביי קאָפּיעס פון צייגנישען פון זייער ביז אַ העריגער טעטיגקייט, פאָרבילדונג, אַז זיי פיהרען אַ שנרענג רעליגיעזען לעבענס־אַרט, עלטער און פאַמיליע־שטאַנד.

די אָפערטעז קענען אָפּגעגעבען ווערען שפּעטסטענס ביז׳ן 31 דעצעמבער ה. י. געהאַלט לויט אָפּמאַך. צו פּרוב־אַרויסטריטען וועלען צוגעלאָזט ווערען דירעקט בערופענע קאַנדידאַטען, וועלכע האָבען אַדורכגעמאַכט מיט ערפאָלג די פאַר־פּרובע. רייזע־הוצאות וועט נאָר צוריקבעקומען דער אַקצעפּטירטער קאַנדידאַט.

די פערוואַלטונג פון דער אָרטאָדאָקסישער יודישער קולטוס־געמיינדע

Bratislawa—Pressburg, den 30 Oktober 1930.

ענטשולדיגונג

איך בעט ענטשולדיגונג ביי דער פערוואַלטונג פון שניידער מייסטער־פעראיין אין ברזעזין פאַר נישט אינטערוואַרפען זיך די בעשלוסען פון די פערוואַלטונג. איך ערקלער אַז דאָס וועט שוין מער נישט פאָרקומען דוד שלמה קהלת ברזעזין שענקעוויטשא 4.

צו די ג׳ ה׳ גנבים

דאָנערשטאַג דעם 13.11 אין אָוועַנד, גייענ־דיג פון די יודישע גאַס אַריין אין אַלטען מאַרק האָט מען מיר אַרויסגענומען אַ ביכעל אויף דעם נאָמען פּאַנקאָווסקי אָפּצוגעבען געגען בע־לוינונג אויף דעם אויבענדערמאַנטען נאָמען ברזשעזינער 4 5839

אַ פלוש פּאַלטאָ

מיט אַן אַמעריקאַנער סקאַנקס־קראַגען און אויך באָאַ און מופע איז פרייזווירדיג זאָ־פאָרט צו פערקויפען ווסכאָדניאַ 76, וואהנ. 11. פּראָנט. שפּרעכשטונדען פון 9 ביז 10 אָוונד.

צו פּאַרקויפען

20 מעכאַנישע שטיל דערונטער אַ שטול 36 צענט. ברייט 2 זשאַקאַסט 2 רעוואָלווער שטיל, ווי אויך אַלע הילפס טיילען צו ערפאַהרען ליפּאָ־ווע 56 וו. 14. צווישען 1 און 3 נאָכמ.

אַכטונג הויזבעזיצער

געוועזענער אינדוסטריעלער א. ע. שטולמאַן פון שיעראַדז, יעצט אין לאָדז צמענטאַרנאַ 3. וואהנ. 28 נעמט אָן הייזער אין אַדמיניסטראַציע ערשטקלאַסיגע רעפערענצען טעלעפאָן 142-98 פון 2 — 9 און פון 4 — 7.

פיזיקאַלישער טעראַפּיע

קאַבינעט

ביי דער געז. „לינת־הצדק“

(נאַכט־פּאָגאָטאָוויע) צעגיעלניאַנאַ 53

אָפען פון 10—2 און פון 4—6 אָוונד.

קוואַרץ־לאַמפּ	1.— זל.
סאָלוקס	2.50 „
דיאַטערמיע	3.— „
עלעקטריש באַד	2.50 „

מיט אַ רוהיג געוויסען

קענען מיר גאַראַנטירען, דאָס מעטאַל־בעטען, קינדער־וועגעלער, מאַטראַצען פאַר האַלצענע בעטען לויט׳ן מאָס „פאַטענט“, וואַש־טישען און וויזשימאַטשקעס אַמביליגסטען איז צו בעקומען אין פאַבריקס־לאַגער

„Dobropol“

פּיעטריקאָווער 73 אין הויף, טעל. 158-61

קלאַנג־פילם־טעאַטער

„MIMOZA“

ul. Kilińskiego 178

לעצטע צוויי טעג!

אַ חתונה אין האָליוואָוד

— העררליכע אָפּערעטקע פון אָסקאַר שטרויס. — דער צויבער פון מעלאָדיעס און ציגיינער־ראָמאַנסען, אימפּאָ־נירענדע פּראַכט פון דער אויסשטאַטונג. אין די הויפּט־ראָלען:

Norma Ferris i J. H. Murray

אנפאַנג אין די וואָכען־טעג 5,30, 7.20 און 9.15 שבת, זונטאַג און חגאות 3.30

אויסערן־פּראָגראַם: רעוועלאַציע־קלאַנג־צוגאַבע

דער נאָהענטסטער פּראָגראַם: „Hadzi Murat“ (דער ווייסער שטן) אין דער הויפּט־ראָל איוואַן מאָזשוכין

FORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאַוואַדסקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט־קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען־קראַנקהייטען.

קוואַרץ לאַמפּ־עלעקטרישער היילקאַבינעט־קאָסמעטיק

טעגליך פון 8 אַ זייגער פריה ביז 9 אָוונד

זונטאַג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג

באַזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

ה. י. ז. א.

עפענט דעם 1. דעצעמבער

פרעבעל־קורסען

(לויט׳ן מוסטער פון די „תרבות“־קורסען)

מעלדונגען ביז׳ן 25 נאָוועמבער. אינפאָרמאַציעס ערטיילט און איינשרייבונגען נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט פון ה. י. ז. א. טעגליך פון 6 ביז 10 שענקעוויטשא 26

פּראָטעסטען־אינקאַסאָ־ביוראָ

זוכט אַן אינטעליגענטען, ענערגישען שותף. זיך צו פערשטענדיגען טעלעפאָניש 108-47.

צו פערדינגען

טריקענע ליכטיגע קע־לער שטיבען פּאַסיג צו פאַבריקס אונטערנעמונג עווענטועל אַלס לאַגער ביים ווירט פּאַלודניאָ־וואַ 28 5844

קינדער וועגעלעך

דריי רעדערדיקע ראָ־ווערן סאַמאָכאָדניקעס דרעזינקעס צו קלאַנעטן אייגענע אויסאַרבייטונג אַ גרויסען אויסוואַהל הורט און דעטייל „Polonja“ Andrzeja 24 נעמט אויך אָן אַלע אַרט רעפּאַראַציעס

לעזט דאָס „לאָדזשער טאָגעבלאַט“

פאַבריקס לאָקאַלען

זעהר ליכטיגע מיט בעטאָנאָווע פּאָדלאָגעס וואָס איז פּאַסיג פאַר וועבעריי אָדער שפּינעריי צו ערפאַהרען אַלעקסאַנדראָווסקי 111 a אויך ענגלי־שע שטיל פון פערשידענע ברייטען צו ערפאַ־רען ליפּאָווע 9 פראָנט 1 שטאָק ביי נעפּטאַלין

אַ פעהיג יונגעל

פון אָרנטליכע עלטערן פון 17—18 יאָהר ווערט פון זאָפאָרט געזוכט ביי מילגראָם צעגעלניאַנאַ № 51

אַ קוואַליפיצירטע

סערקויפערין בעקאַנט אין די שיר־בראַנזשע ווערט פון זאַפאָרט געזוכט, אין אַ בעסער שיך געשעפט אָפערטען אָפּצוגעבען אין די אַדמינ. פון דער צייטונג אונטער D. K.

וויכטיג פאַר זייגערמאַכער

אַ גוט איינגעפיהרט זייגער־מאַכער געשעפט מיט אַלע איינריכטונגען אויף זעהר גינסטיגע בעדינגען אויף אַ גוטען פונקט פון זאָפאָרט אי־בערצוגעבען. פּאַוולאָווסקי, ריקאָטשינסקאַ 22.

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואָס קען גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.

זאַוואַדזקאַ 19 פר. 1 ש.

פּוילישע שפּראַך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך אַ קורצער צייט ווסכאָדניאַ 29, וו. 3.

ס׳איז ערעפענט געוואָרען

אויגען־קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּעטריקאָווער 90 טעל. 221-72

נעמט אָן שטענדיגע אויגען־קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א.אז.וו.) ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9—1 און פון 4—7.30 אָוונד.

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה, אם תקח אמרי, ומצותי תצפן אתך, אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זאָלסט נאָר קומען אין דער ביוראָ — פון

ד. מאַנעלאַ

וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף, אויף ערשטען הויף פּיעטריקאָווער 17 לינקע אָפיצי־נע פּאַרטער.

טעלעפאָן 124-95

וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאַוזו־לעס, זאַבעזשפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגען דירות אין אורזשאָנד ראָזיעמטשי. ווי אויך איבער־זעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

בעמ.: קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשע־ניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך 24 שעה.

מיט אַכטונג
ד. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17 ערשטער הויף.

אין מיין ביוראָ

ווערט ערלעדיגט ביטעס און אורזענדעס, סאָנ־דעס, היפּאָטעקען, ירושות, די בעסטע עצות אין יורידישע געשעפטען אויף היפּאָטעקן־חובות

י. זאַמעק

פּאָמאָרסקאַ 19 טעלעפאָן 10-200.

טוך־ און קאָרט־לאַגער

Sz. Maroko, Łódź

וואָמיעסקאַ 2 פראָנט 1 שטאָק טעל. 15948

עמפּפעהלט צום היבסטער־סעזאָן אַ גרויסען אויסוואַהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען־ און מענער שטאָפען

וויכטיג פאַר דאַמען!

מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען־היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבעראַר־בייטע איך אויף גאַנצליך ניי. נאָר פאַר 2.50 זל.

געדענקט דעם אַדרעס: זאַוואַדזקאַ 23 אין הויף, 2־טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.

בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פּיינער אויס־פערטיגונג — 50 פּראָצ. ביליגער ווי איבעראַל „TOLA“

Dr. med.

H. Borzekowska

ספּעציאַל־אַרצט פאַר אַקושער און פרויען־קראַנקהייטען צוריקגעקעהרט Gdańska 44, tel. 185-88 נעמט אָן פון 5 ביז 7 אָוונד. 5059

Dr. med H. Różaner

ספּעציאַליסט פון הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדער־לאַזיגקייט נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-96 נעהמט אָן פון 8—10; 5—8 אָוונד אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

סטאַרשי פעלדשער

J. Bornstein

צעגיעלניאַנאַ 51, טעל. 201-25. מיט לאַנג־יעהריגער שפּיטאַל און פּריוואַט פּראַקטיק נעמט אָן טעגליך.

Dr. med.

G. Gersztajn

ספּעציאַל־אַרצט פאַר אויגען־קראַנקהייטען Traugutta 12 (טראַוגוטאַ) Telefon 175-10 נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונד.

Dr. med. P. MARKOWICZOWA

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט און ווענערישע־קראַנקהייטען האָט זיך איבערציגען אויף די Zawadzka 14, telef. 166-35 נעמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 4 ביז 8 אָוו. הייל־קאָסמעטישער־קאַבינעט

Dr. A. Mazur

ווסכאָדניאַ 67, — טעל. 166-01 נעמט אָן פון 10—1.30 ,2.31 און 4—6 אָוונד.

Dr. med. St. Praport

ספּעציאַליסט פאַר פרויען און אורין קראַנקהייטן נעמט אָן פון 6—8 אָוונד גדאַנסקאַ 77a, טעל. 208-95 אין לעטשניצע „סאַניטאַס“, ציגעל־גאַס 29 פון 11 ביז 1 מיטאָג.

Dr. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפער און מענער־שוואַכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען. פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע־זאַל. אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40 נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה און פון 5 ביז 9 אָוו.

Dr. med J. LUBICZ

Ortopeda

נאַראַנסקאַ 28, טעל. 188-17 ספּעציאַליסט פון ביינער און געלענק־קראַנקהייטען פערקרימונגען פון פליעצעס און גלידער פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע אָפּעראַטען: חי הקלאָרקעס געגען פלאַט־פיס קונסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען א. א. וו. נעמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמ.

Dr. med. M. Heller

ספּעציאַליסט פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע נאַווראָט 2, טעל. 179-89 נעמט אָן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אָוונד פאַר פרויען פון 4—5 נאָכמ. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

Dr. Med. E. Reicher

ספּעציאַל אַרצט פאַר הויט האָר און ווענערישע קראַנקהייטען דיאַטערמיע־בעהאַנדלונג און עלעקטראָ־טעראַפּיע פּאָלודניאָוואַ 8 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8—11 פריה און 5—9 אָוונד. זונטאַג פון 9—1 מיטאָג. פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנ־געוועהטאַגטע ענינים זאָלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ

פּעטריקאָווער 17

2־טער הויף פּאַרטער

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען איז משך פון 24 שעה. אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער, וויזעס אין קאָמיסאַריאַט־זשאָנדו, וועקסעל־אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען ווערען פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פרייזען. שותפות־אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצן אינטערציזיעס, אַקטן, דאַראָווינעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, עוועני־טועל מיט אַנ׳ אַדוואָקאַט.

די איינציגע טאָכטער פון ישראל מאַנעלאַ

2־טער הויף פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס ניי־„געבאַקענע“ מאַנעלאַ־ביוראָ אויפ׳ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט׳ן לאַנג־עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פּאַרטער

טעלעפאָן 148-79

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזשער טאָגעבלאַט“

אַבאָנעמענטס־פּרייז: ... [illegible]

Redakcja-wydawca B. Hamburski

Drukarnia B. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska 86.